

Osobitná správa

Štátna pomoc v časoch krízy

Rýchla reakcia, ale nedostatky v monitorovaní vykonávanom Komisiou a nezrovnalosti v rámci na podporu cieľov priemyselnej politiky EÚ

EURÓPSKY
DVOR
AUDÍTOROV

Obsah

	Body
Zhrnutie	I – X
Úvod	01 – 20
Hospodárska súťaž a štátna pomoc na vnútornom trhu EÚ	01 – 02
Úlohy a zodpovednosti pri kontrole štátnej pomoci	03 – 10
Komisia vydáva usmernenia k výkladu právneho rámca štátnej pomoci	11 – 12
Prvý dočasný krízový rámec súvisiaci s pandémiou ochorenia COVID-19 a ruskou inváziou na Ukrajinu	13 – 16
Dočasný krízový a prechodný rámec z roku 2023 v súvislosti s Európskou zelenou dohodou a ďalšími cieľmi priemyselnej politiky	17 – 20
Rozsah auditu a audítorský prístup	21 – 26
Pripomienky	27 – 109
Komisia promptne prijala dočasné rámce, ale podmienky na zacielenie štátnej pomoci neboli vždy dobre vymedzené	27 – 40
Pohotové prijatie prvých dvoch dočasných krízových rámcov Komisiou umožnilo členským štátom konať okamžite	27 – 31
Nedostatočné zameranie štátnej pomoci na najviac postihnuté podniky	32 – 40
Komisia skúmala prípady štátnej pomoci súvisiacej s krízou rýchlo, ale často mala len obmedzené informácie o opatreniach prijatých členskými štátmi	41 – 55
Výrazné zvýšenie počtu rozhodnutí Komisie o štátnej pomoci od vypuknutia pandémie ochorenia COVID-19	41
Komisia posúdila väčšinu vnútroštátnych schém pomoci oznámených v rámci prvých dvoch dočasných krízových rámcov za menej ako mesiac	42 – 45
Komisii často chýbali podrobnosti o opatreniach, ktoré členské štáty zaviedli v rámci dočasných krízových rámcov, najmä o tzv. zastrešujúcich schémach	46 – 50
Kontroly členských štátov týkajúce sa dodržiavania pravidiel štátnej pomoci súvisiacej s krízou sú zväčša založené na vlastných vyhláseniach prijímateľov	51 – 55

Komisia obmedzila monitorovanie schém štátnej pomoci počas kríz a zatiaľ nevyhodnotila vplyv dočasných rámcov na hospodársku súťaž	56 – 67
Napriek výrazne vyšším výdavkom na štátnu pomoc od roku 2020 Komisia zmenšila svoje úsilie o monitorovanie štátnej pomoci	56 – 62
Komisia zatiaľ nevyhodnotila vplyv opatrení prijatých v prvých dvoch krízových rámcoch na hospodársku súťaž na vnútornom trhu	63 – 67
Členské štáty poskytli v dočasných rámcoch nižšie sumy pomoci, ako boli schválené, ale vykazovanie je nespoľahlivé	68 – 89
Z údajov vyplýva, že výdavky na štátnu pomoc súvisiacu s krízou zďaleka nedosiahli pôvodne schválené sumy	69 – 73
Komisii chýbajú spoľahlivé údaje o celkovej štátnej pomoci súvisiacej s krízou, ktorú poskytli členské štáty, a údaje podľa hospodárskych odvetví alebo veľkosti podnikov	74 – 80
Komisia a niektoré členské štáty nezabezpečili dostatočnú transparentnosť prijímateľov štátnej pomoci	81 – 89
V súčasnosti neexistuje priamy a konzistentný rámec pre štátnu pomoc na podporu Európskej zelenej dohody a ďalších cieľov priemyselnej politiky	90 – 109
Štátna pomoc sa čoraz väčšmi využíva na podporu dosahovania cieľov priemyselnej politiky	90 – 92
Ďalšia úprava pravidiel štátnej pomoci viedla k vytvoreniu zložitého súboru rámcov, ktoré nie sú vždy jednotné alebo podložené ekonomickou analýzou	93 – 98
Komisia dostatočne neposúdila potrebu dočasného krízového a prechodného rámca ani jeho potenciálny vplyv	99 – 109
Záver a odporúčania	110 – 116
Prílohy	
Príloha I – Právny rámec EÚ a usmernenia týkajúce sa štátnej pomoci	
Príloha II – Hlavné črty dočasných krízových rámcov štátnej pomoci	
Príloha III – Porovnanie usmernení o štátnej pomoci na podporu obnovy a transformácie	

Skratky

Slovník

Odpovede Komisie

Harmonogram

Auditorský tím

Zhrnutie

I Pandémia ochorenia COVID-19 aj invázia Ruska na Ukrajinu mali závažný vplyv na hospodárstvo EÚ a zároveň odhalili vzájomnú závislosť globálnych hodnotových reťazcov. V snahe riešiť spôsobené narušenia hospodárskej činnosti a umožniť členským štátom rýchlo poskytnúť štátnu pomoc prijala Komisia dočasné rámce štátnej pomoci na roky 2020 až 2023. V nich sa stanovili osobitné podmienky a požiadavky, ktoré museli vnútroštátne opatrenia štátnej pomoci súvisiace s krízou spĺňať, aby boli zlučiteľné s vnútorným trhom podľa Zmluvy o fungovaní EÚ.

II Cieľom tejto správy je prispieť k účinnejšiemu dohľadu nad štátnou pomocou v prípade budúcich kríz, ako aj k väčšej konzistentnosti rámca pre štátnu pomoc v nasledujúcich rokoch. Posúdili sme, ako účinne Komisia prispôsobila rámec EÚ pre štátnu pomoc potrebám riešenia nedávnych kríz, posudzovala a monitorovala štátnu pomoc súvisiacu s krízou a vyhodnotila jej vplyv na hospodársku súťaž na vnútornom trhu. Skúmali sme takisto, či je rámec štátnej pomoci na podporu Európskej zelenej dohody a ďalších cieľov priemyselnej politiky konzistentný.

III Celkovo sme dospeli k záveru, že prijatím dočasných rámcov pre štátnu pomoc Komisia rýchlo reagovala na potrebu členských štátov napraviť narušenie hospodárskej činnosti po vypuknutí pandémie ochorenia COVID-19 a invázii Ruska na Ukrajinu a pokračujúcej vojne proti Ukrajine. Komisia však posudzovala opatrenia pomoci len v obmedzenej miere. Okrem toho musí stále prekonávať ťažkosti pri monitorovaní opatrení štátnej pomoci zavedených členskými štátmi a pri posudzovaní ich vplyvu na hospodársku súťaž na vnútornom trhu.

IV Dočasné krízové rámce pre štátnu pomoc umožnili členským štátom navrhnuť opatrenia štátnej pomoci pohotovo, podľa spoločných zásad, a poskytnúť túto pomoc v bezprecedentnej výške. Komisia však pred prijatím týchto rámcov nemohla vykonať ekonomické posúdenie, ktorým by sa zabezpečilo obmedzenie tejto pomoci na nevyhnutné minimum. Zatiaľ čo dočasný rámec štátnej pomoci v súvislosti s pandemiou ochorenia COVID-19 nebol dostatočne zameraný na podniky najviac postihnuté krízou, po invázii Ruska na Ukrajinu Komisia stanovila vhodné ciele a kritériá, aby zabezpečila, že podporné opatrenia budú účinne zamerané na podniky postihnuté touto krízou. Napriek tomu sme zistili, že zmeny prijaté po REPowerEU mali potenciál zvýšiť riziko neprimeraného narušenia trhu.

V Zavedením dočasných krízových rámcov Komisia zefektívnila svoje postupy posudzovania prípadov. Napriek výraznému zvýšeniu výdavkov na štátnu pomoc

z približne 120 mld. EUR pred krízou na viac ako 320 mld. EUR v rokoch 2020 a 2021 a takmer 230 mld. EUR v roku 2022 nie je dostatok informácií o vykonaných opatreniach. Zistili sme nedostatky aj v kontrolných mechanizmoch členských štátov. Komisia medzitým počas krízy obmedzila monitorovanie štátnej pomoci.

VI Komisia zatiaľ nevyhodnotila vplyv opatrení prijatých v rámci prvých krízových rámcov na hospodársku súťaž na vnútornom trhu. Je to premárnená príležitosť poučiť sa, ako v budúcnosti navrhovať lepšie ciele opatrenia a zároveň minimalizovať narušenie hospodárskej súťaže.

VII Pri podávaní správ o využívaní štátnej pomoci sa Komisia spolieha na údaje poskytnuté členskými štátmi. Keďže nie všetky z nich si splnili svoje zákonné povinnosti ohľadom podávania správ, nedostatok spoľahlivých údajov bránil Komisii, aby posúdila účinnosť dočasných krízových rámcov a to, do akej miery štátna pomoc prispieva k cieľom EÚ v oblasti priemyselnej politiky.

VIII Komisia zlepšila pravidlá, aby boli k dispozícii lepšie a včasnejšie informácie o vynakladaní verejných prostriedkov a aby podniky mohli kontrolovať, či je pomoc poskytnutá konkurenčným subjektom zákonná. Stále však nie je dostatočne transparentné, kto dostáva štátnu pomoc.

IX Štátna pomoc sa čoraz väčšmi využíva na podporu dosahovania cieľov priemyselnej politiky, ako je posilnenie strategickú nezávislosti EÚ a prechod na klimaticky neutrálne hospodárstvo, ale v súčasnosti existuje zložitý súbor rámcov štátnej pomoci s pravidlami, ktoré nie sú vždy jednotné. Komisia okrem toho dostatočne neposúdila potrebu ani potenciálny vplyv nového dočasného krízového a prechodného rámca na ďalšie urýchlenie investícií do odvetví, ktoré sú kľúčové z hľadiska prechodu na klimaticky neutrálne hospodárstvo. Rozdielne prístupy členských štátov k poskytovaniu štátnej pomoci môžu narušiť účinné fungovanie vnútorného trhu. Komisia musí toto riziko riešiť.

X Na základe týchto záverov Komisii odporúčame, aby:

- posilnila posudzovanie a monitorovanie schém štátnej pomoci,
- vyhodnotila vplyv pomoci súvisiacej s krízou na hospodársku súťaž,
- zvýšila transparentnosť štátnej pomoci a zlepšila jej vykazovanie,
- zlepšila analýzu potreby štátnej pomoci na podporu cieľov priemyselnej politiky EÚ a zodpovedajúcim spôsobom zefektívnila pravidlá štátnej pomoci.

Úvod

Hospodárska súťaž a štátna pomoc na vnútornom trhu EÚ

01 Zmluva o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) podporuje spravodlivú hospodársku súťaž medzi podnikmi na vnútornom trhu EÚ. Spoločnosť, ktorá dostáva štátnu podporu vo forme štátnej pomoci, ako je napríklad dotácia na vybudovanie nového výrobného závodu, získava oproti svojim konkurentom výhodu. Preto je pomoc poskytovaná členskými štátmi alebo zo štátnych zdrojov, ktorá by mohla narušiť hospodársku súťaž a ovplyvniť obchod v rámci EÚ tým, že zvýhodňuje určité podniky alebo výrobu určitého tovaru, v EÚ všeobecne zakázaná¹.

02 Zároveň môže byť za určitých okolností zásah štátu žiaduci alebo dokonca nevyhnutný. V ZFEÚ sa preto uvádza niekoľko politických cieľov, v prípade ktorých sa pomoc musí považovať alebo by sa mohla považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom². Medzi príklady patrí poskytovanie pomoci na podporu rozvoja hospodársky znevýhodnených regiónov v EÚ, na náhradu škôd spôsobených prírodnými katastrofami alebo mimoriadnymi udalosťami, na nápravu vážneho narušenia hospodárstva členského štátu alebo na uľahčenie rozvoja určitých hospodárskych činností alebo určitých hospodárskych oblastí, ak takáto pomoc nemá nepriaznivý vplyv na podmienky obchodu takým spôsobom, že by bola v rozpore so spoločnými záujmami EÚ.

Úlohy a zodpovednosti pri kontrole štátnej pomoci

03 Riadenie štátnej pomoci je neoddeliteľnou súčasťou politiky hospodárskej súťaže. Na to, aby bola štátna pomoc zlučiteľná so ZFEÚ, musia členské štáty preukázať, že je štátny zásah potrebný. Napríklad, ak štátna pomoc môže priniesť podstatné zlepšenie, ktoré nemôže zabezpečiť samotný trh, musí byť táto pomoc zároveň vhodným politickým nástrojom na dosiahnutie zamýšľaného cieľa. Pomoc zároveň musí narušovať trh len minimálne a poskytnuté sumy musia byť primerané.

¹ Článok 107 ZFEÚ.

² Článok 107 ods. 2 a 3 ZFEÚ.

04 V EÚ je Komisia v spolupráci s členskými štátmi zodpovedná za neustálu kontrolu existujúcej štátnej pomoci v týchto štátoch³. Všeobecne platí, že členské štáty musia Komisii formálne oznamovať všetky plány na poskytnutie alebo zmenu štátnej pomoci. Komisia potom *ex ante* posúdi, či je navrhovaná pomoc zlučiteľná s vnútorným trhom. Notifikačný proces sa končí buď formálnym rozhodnutím o schválení, ak sa pomoc považuje za zlučiteľnú, alebo rozhodnutím o začatí konania, v ktorom sa vyjadria pochybnosti. To môže napokon viesť k zákazu, ak sa pomoc posúdi ako nezlučiteľná. Členské štáty nesmú vykonať podporné opatrenie pred získaním súhlasu Komisie. Komisia musí potvrdiť zlučiteľnosť navrhovaných opatrení, a teda ich zákonnosť a správnosť.

05 Podľa ZFEÚ musí Komisia monitorovať štátnu pomoc v členských štátoch a prijímať opatrenia na identifikáciu prípadov potenciálne neoprávnenej pomoci. Má právomoc začať vyšetrovanie a požadovať od členského štátu vrátenie nezlučiteľnej štátnej pomoci. Všetky rozhodnutia a podkladové posúdenia Komisie podliehajú preskúmaniu Súdnyh dvorom Európskej únie.

06 Členské štáty sú zodpovedné za vypracovanie vnútroštátnych schém štátnej pomoci v súlade s pravidlami EÚ v oblasti štátnej pomoci. Musia zabezpečiť, aby ich správne orgány poskytovali pomoc podnikom v súlade s rozhodnutiami Komisie. Členské štáty musia Komisii každoročne oznamovať informácie týkajúce sa vyplatenej štátnej pomoci⁴. S cieľom zvýšiť zodpovednosť a transparentnosť využívania verejných prostriedkov musia takisto zverejňovať informácie o prijímateľoch pomoci a o pomoci, ktorá im bola poskytnutá. Takéto informácie zároveň umožňujú podnikom zistiť, či konkurenčné podniky nemohli získať neoprávnený prospech zo štátnej pomoci.

³ Článok 108 ZFEÚ.

⁴ Články 5 a 6 nariadenia Komisie (ES) č. 794/2004.

07 Určitá štátna pomoc sa nemusí oznamovať Komisii, napríklad ak patrí do jednej z kategórií pomoci, ktoré Komisia vyhlásila za všeobecne zlučiteľné so ZFEÚ podľa všeobecného nariadenia o skupinových výnimkách⁵. Patrí sem pomoc pre znevýhodnené regióny alebo pre malé a stredné podniky (MSP) za určitých podmienok. Pomoc, ktorá nepresahuje určité prahové hodnoty (pomoc *de minimis*⁶), je vylúčená z kontroly štátnej pomoci, pretože sa predpokladá, že buď nemá vplyv na obchod medzi členskými štátmi alebo nenarúša hospodársku súťaž ani nehrozí jej narušením.

08 Komisia vo svojej každoročnej **hodnotiacej tabuľke štátnej pomoci** uvádza súhrnné údaje o výdavkoch na štátnu pomoc v rámci hlavných cieľov politiky štátnej pomoci (kultúra, zamestnanosť, ochrana životného prostredia vrátane úspor energie, regionálny rozvoj, výskum a vývoj vrátane inovácií, náprava závažných narušení hospodárstva atď.).

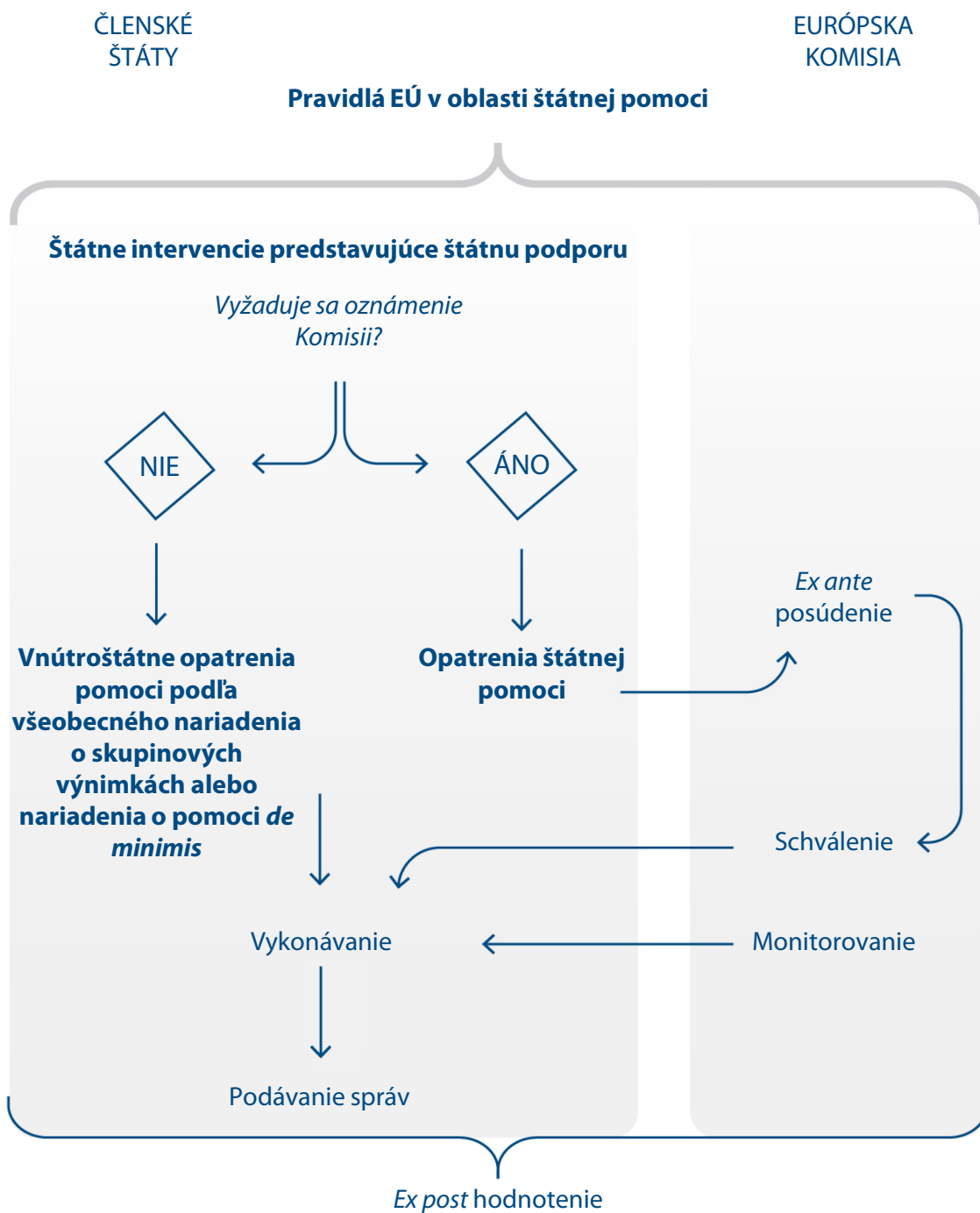
09 A v neposlednom rade, v prípade štátnej pomoci presahujúcej určitú hranicu sú členské štáty povinné vykonávať *ex post* hodnotenia, ktoré im umožnia zlepšiť návrh budúcich systémov tak, aby menej narúšali hospodársku súťaž a boli účinnejšie, a pomôcť Komisii navrhovať lepšie pravidlá štátnej pomoci.

10 Jednotlivé aspekty kontroly štátnej pomoci sú znázornené na **ilustrácii 1**.

⁵ Nariadenie Komisie (EÚ) č. 651/2014.

⁶ Nariadenie Komisie (EÚ) 2023/2831.

Ilustrácia 1 – Proces kontroly štátnej pomoci

Zdroj: EDA.

Komisia vydáva usmernenia k výkladu právneho rámca štátnej pomoci

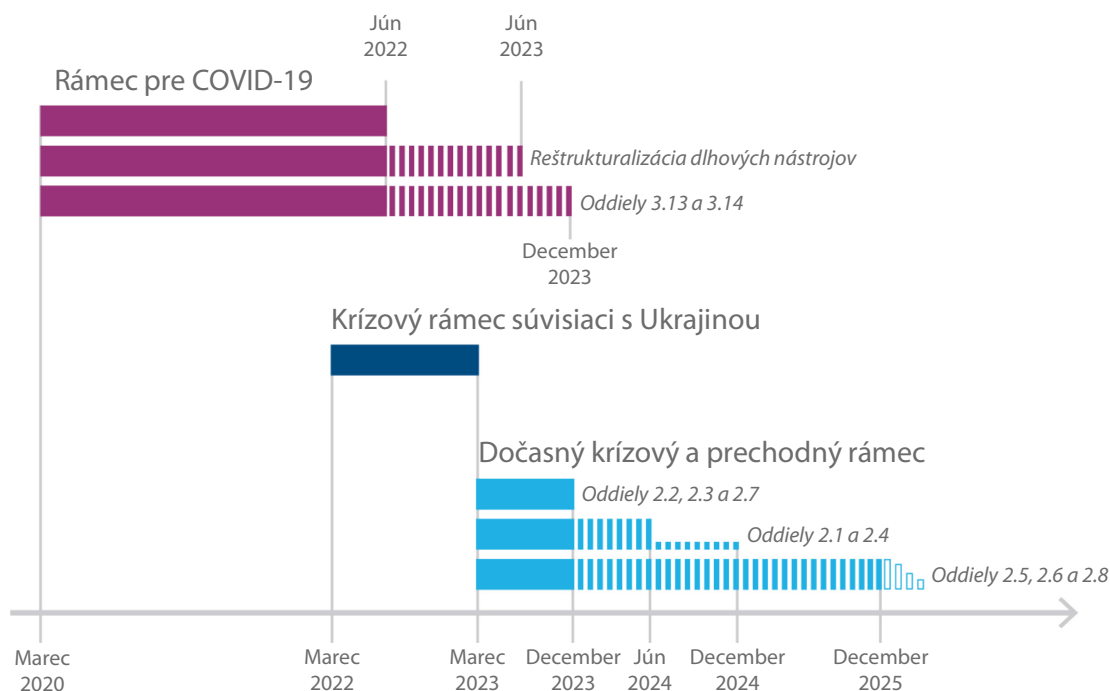
11 V právnom rámci stanovenom ZFEÚ a sekundárnymi právnymi predpismi (pozri napríklad bod **07**) má Komisia pri posudzovaní opatrení štátnej pomoci a presadzovaní pravidiel EÚ v oblasti štátnej pomoci širokú diskrečnú právomoc. To zahŕňa hospodárske aj sociálne posúdenie. S cieľom uplatniť túto diskrečnú právomoc môže Komisia prijať usmernenia a oznámenia (tzv. soft law – právne nezáväzné nástroje), v ktorých vymedzí, ako posudzuje zlučiteľnosť opatrení s pravidlami štátnej pomoci.

12 Komisia je viazaná usmerneniami a oznámeniami, ktoré prijíma, pokiaľ sa neodchyľujú od pravidiel stanovených v ZFEÚ. Cieľom týchto usmernení nie je zmeniť existujúce právo, ale skôr znížiť administratívnu záťaž Komisie a členských štátov, zrýchliť schvaľovacie postupy a zvýšiť právnu istotu, pokiaľ ide o to, ako Komisia vykladá právny rámec. *Príloha I* obsahuje prehľad právneho rámca EÚ a usmernení týkajúcich sa štátnej pomoci.

Prvý dočasný krízový rámec súvisiaci s pandémiou ochorenia COVID-19 a ruskou inváziou na Ukrajinu

13 Najprv s nástupom pandémie ochorenia COVID-19 v marci 2020 a potom v reakcii na ruskú inváziu na Ukrajinu vo februári 2022 a v snahe podporiť prechod na klimaticky neutrálne hospodárstvo Komisia prijala tri dočasné krízové rámce štátnej pomoci. Išlo o usmernenia, ktoré majú členským štátom umožniť rýchle poskytnutie takejto pomoci a tým riešiť spôsobené narušenia hospodárstva (pozri *ilustráciu 2*). V *Prílohe II* sú opísané hlavné črty týchto rámcov.

Ilustrácia 2 – Dočasné krízové rámce na kontrolu štátnej pomoci

Pozn.: Platnosť jednotlivých častí rámcov sa končí (alebo sa skončila) k rôznym dátumom.

Zdroj: EDA.

14 Komisia 19. marca 2020 prijala prvý **dočasný rámec**⁷ („rámec pre COVID-19“), pričom uznala hrozbu vážneho poklesu celého hospodárstva EÚ vplyvom pandémie ochorenia COVID-19. Tento rámec umožnil členským štátom využiť plnú flexibilitu pri poskytovaní pomoci podľa pravidiel štátnej pomoci⁸ a zároveň sa ním doplnili ďalšie možnosti, ktoré mali členské štáty k dispozícii v súlade so ZFEÚ a v rámci ktorých mohli odškodňovať aj konkrétne podniky alebo odvetvia za hospodárske škody priamo spôsobené pandemiou⁹. Po prijatí sa rámec týkajúci sa pandémie ochorenia COVID-19 sedemkrát rozšíril a zmenil¹⁰. Platil do 30. júna 2022 s určitými výnimkami uplatniteľnými do konca roka 2023.

⁷ Dočasný rámec pre opatrenia štátnej pomoci na podporu hospodárstva pri súčasnom šírení ochorenia COVID-19, [2020/C 91 I/01](#).

⁸ Článok 107 ods. 3 písm. b) ZFEÚ.

⁹ Článok 107 ods. 2 písm. b) ZFEÚ.

¹⁰ [C\(2020\) 2215](#) z 3.4.2020, [C\(2020\) 3156](#) z 8.5.2020, [C\(2020\) 4509](#) z 29.6.2020, [C\(2020\) 7127](#) z 13.10.2020, [C\(2021\) 564](#) z 28.1.2021, [C\(2021\) 8442](#) z 18.11.2021 a [C\(2022\) 7902](#) z 28.10.2022.

15 Dňa 23. marca 2022 Komisia prijala **dočasný krízový rámec**¹¹ („krízový rámec súvisiaci s Ukrajinou“) s cieľom umožniť členským štátom poskytnúť obmedzené sumy pomoci podnikom priamo postihnutým ruskou inváziou alebo sankciami a protisankciami, zabezpečiť podnikom dostatočnú likviditu a kompenzovať im dodatočné náklady spôsobené mimoriadne vysokými cenami plynu a elektriny. V júli 2022 Komisia zmenila krízový rámec súvisiaci s Ukrajinou s cieľom znížiť závislosť EÚ od ruských fosílnych palív v súlade s plánom REPowerEU, čím umožnila poskytnúť dočasnú podporu na energiu z obnoviteľných zdrojov, uskladňovanie energie, teplo z obnoviteľných zdrojov a dekarbonizáciu priemyselných výrobných procesov¹². Od druhej zmeny v októbri 2022¹³ bol krízový rámec súvisiaci s Ukrajinou platný do 9. marca 2023.

16 Obidva rámce obsahovali osobitné podmienky a požiadavky, ktoré museli opatrenia štátnej pomoci členských štátov spĺňať, aby boli zlučiteľné s príslušnými ustanoveniami ZFEÚ. Zahŕňali napríklad obmedzenia výšky pomoci, ktorú mohli členské štáty poskytnúť jednotlivým podnikom, obmedzenia podpory pre podniky, ktoré sa už pred krízou nachádzali v ťažkostiach, a záruky týkajúce sa novej nepriamej pomoci v prospech úverových alebo finančných inštitúcií.

Dočasný krízový a prechodný rámec z roku 2023 v súvislosti s Európskou zelenou dohodou a ďalšími cieľmi priemyselnej politiky

17 Podľa ZFEÚ majú EÚ a členské štáty zabezpečiť, aby boli vytvorené potrebné podmienky pre konkurencieschopnosť priemyslu EÚ, napríklad zrýchlením štrukturálnych zmien alebo lepším využívaním priemyselného potenciálu EÚ¹⁴. Pandémia ochorenia COVID-19 aj vojna na Ukrajine mali závažný vplyv na hospodárstvo EÚ a odhalili vzájomnú závislosť globálnych hodnotových reťazcov. Tieto krízy preukázali rozhodujúcu úlohu globálne integrovaného a dobre fungujúceho vnútorného trhu a odhalili význam strategickému autonómie EÚ, ktorá je v mnohých

¹¹ Dočasný krízový rámec pre opatrenia štátnej pomoci na podporu hospodárstva v dôsledku agresie Ruska proti Ukrajine, [2022/C 131 I/01](#).

¹² [C\(2022\) 5342](#) z 20.7.2022.

¹³ [C\(2022\) 7945](#) z 28.10.2022.

¹⁴ Článok 173 ZFEÚ.

oblastiach závislá od dovozu z tretích krajín¹⁵. Európske spoločnosti súťažia na globálnych trhoch so štátom podporovanými spoločnosťami z iných krajín vrátane Číny, Japonska a USA. Napríklad v roku 2022 USA prijali zákon o znižovaní inflácie, veľký balík verejnej podpory na investície do domácej výroby energie, ktorý má potenciál narúšať medzinárodnú hospodársku súťaž¹⁶.

18 Vo februári 2022 Komisia revidovala pravidlá štátnej pomoci v oblasti životného prostredia a energetiky a prijala nové [usmernenia o štátnej pomoci v oblasti klímy, ochrany životného prostredia a energetiky](#) (CEEAG). Tieto usmernenia mali odrážať politické ciele [európskej zelenej dohody](#) a umožnili členským štátom podporovať podniky pri dekarbonizácii ich výrobných procesov a zavádzaní ekologickejších technológií. Komisia takisto zmenila všeobecné nariadenie o skupinových výnimkách s cieľom uľahčiť a urýchliť podporu zelenej a digitálnej transformácie¹⁷ a posilnila usmernenia o štátnej pomoci na dôležité projekty spoločného európskeho záujmu¹⁸, pretože očakáva, že tieto projekty prispedia k oživeniu hospodárstva, zamestnanosti a konkurencieschopnosti priemyslu EÚ. Tieto usmernenia podporujú realizáciu európskej priemyselnej stratégie¹⁹, ktorej cieľom je posilniť vnútorný trh a strategickú autonómiu EÚ, ako aj zrýchliť zelenú a digitálnu transformáciu priemyslu EÚ. V stratégii sa uvádzajú konkrétne priemyselné odvetvia alebo odvetvia, ako je výroba polovodičov, batérií alebo vodíka, ktoré sú dôležité na dosiahnutie kľúčových cieľov EÚ.

¹⁵ Európska komisia, *EU strategic dependencies and capacities: second stage of in-depth reviews*, 2022.

¹⁶ Pozri bod [102](#).

¹⁷ Nariadenie Komisie (EÚ) [2023/1315](#).

¹⁸ Oznamenie [2021/C 528/02](#): Kritériá pre analýzu zlučiteľnosti štátnej pomoci na podporu vykonávania dôležitých projektov spoločného európskeho záujmu s vnútorným trhom.

¹⁹ Oznamenie [COM\(2020\) 102](#): Nová priemyselná stratégia pre Európu a [COM\(2021\) 350](#): Aktualizácia novej priemyselnej stratégie na rok 2020: Budovanie silnejšieho jednotného trhu pre obnovu Európy.

19 Dňa 9. marca 2023 Komisia v rámci svojho [Priemyselného plánu Zelenej dohody](#)²⁰ (stratégie na zvýšenie výrobných kapacít EÚ pre emisne neutrálne technológie) prijala **dočasný krízový a prechodný rámec**²¹. Cieľom bolo väčšmi urýchliť a zjednodušiť postupy schvaľovania štátnej pomoci v týchto odvetviach a zároveň obmedziť narušenia vnútorného trhu a zabrániť väčším regionálnym rozdielom, ktoré by mohli vzniknúť z dôvodu, že niektoré členské štáty majú väčšie finančné možnosti ako iné. V tomto rámci sa predĺžili niektoré hlavné prvky krízového rámca súvisiaceho s Ukrajinou (pozri bod [15](#)), ale zaviedli sa aj nové opatrenia, ktoré sa budú uplatňovať do 31. decembra 2025, s cieľom väčšmi urýchliť investície do odvetví kľúčových pre prechod na klimaticky neutrálne hospodárstvo (pozri [rámček 1](#)).

Rámček 1

Zrýchlenie smerovania ku klimaticky neutrálnemu hospodárstvu pomocou krízového a prechodného rámca

Na podporu **prechodu na klimaticky neutrálne hospodárstvo** umožňuje krízový a prechodný rámec členským štátom:

- zrýchliť zavádzanie obnoviteľných zdrojov energie a uskladňovania energie,
- podporovať dekarbonizáciu priemyselných výrobných procesov,
- poskytnúť investičnú podporu na výrobu strategických zariadení (batérie, solárne panely, veterné turbíny, tepelné čerpadlá, elektrolyzéry a zariadenia na zachytávanie a ukladanie uhlíka) a poskytnúť štátnu pomoc na výrobu kľúčových komponentov a na produkciu a recykláciu príslušných kritických surovín.

Pomoc nesmie prekročiť určité limity, ale Komisia povoľuje vyššie úrovne pomoci a vyššie maximálne stropy pomoci v znevýhodnených regiónoch (tzv. podporované oblasti). Vo výnimočných prípadoch môžu v odvetviach strategických pre transformáciu členské štáty poskytnúť vyššiu úroveň podpory jednotlivým podnikom, v ktorých existuje reálne riziko odklonu investícií z Európy (tzv. vyrovnanie pomoci).

²⁰ Oznámenie [COM\(2023\) 62](#): Priemyselný plán v kontexte Zelenej dohody určený pre vek emisnej neutrálnosti.

²¹ Oznámenie [2023/C 101/03](#): Dočasný krízový a prechodný rámec pre opatrenia štátnej pomoci na podporu hospodárstva v dôsledku agresie Ruska proti Ukrajine.

20 V apríli 2024 predložil predseda Inštitútu Jacquesa Delorsa Enrico Letta správu, ktorú si vyžiadala Európska rada, s názvom *Oveľa viac než len trh (Much more than a market)*. Cieľom tejto správy je prispieť k úvahám o budúcnosti jednotného trhu konkrétnymi návrhmi. Zdôrazňuje sa v nej, že postupné uvoľňovanie štátnej pomoci v reakcii na nedávne krízy prispelo k obmedzeniu negatívnych účinkov na reálnu ekonomiku, ale zároveň spôsobilo narušenie hospodárskej súťaže. Vyzýva k rovnováhe medzi prísnejším presadzovaním pravidiel štátnej pomoci na vnútroštátnej úrovni, postupným rozširovaním finančnej podpory na úrovni EÚ a európskejším prístupom v rámci priemyselnej politiky EÚ, pričom by sa malo zabezpečiť, aby škodlivé dotácie neohrozovali rovnaké podmienky hospodárskej súťaže.

Rozsah auditu a audítorský prístup

21 V tomto audite posudzujeme, ako účinne Komisia prispôsobila rámec EÚ pre štátnu pomoc riešeniu nedávnych kríz a podpore udržateľnej obnovy, ako účinne posudzovala a monitorovala štátnu pomoc súvisiacu s krízou a ako účinne vyhodnotila jej vplyv na hospodársku súťaž na vnútornom trhu. Preskúmali sme, či Komisia:

- účinne prispôsobila rámec pre štátnu pomoc tak, aby umožnil členským štátom rýchlo odstrániť hospodárske dôsledky kríz, a či to prispelo k cielenému prideľovaniu pomoci,
- včas a na základe spoľahlivých informácií preskúmala prípady štátnej pomoci súvisiacej s krízou,
- účinne monitorovala vykonávanie štátnej pomoci súvisiacej s krízou a včas vyhodnocovala jej vplyv,
- získala od členských štátov spoľahlivé údaje o výške poskytnutej štátnej pomoci,
- zabezpečila transparentnosť, pokiaľ ide o to, kto dostal štátnu pomoc,
- predložila konzistentný rámec štátnej pomoci na podporu Európskej zelenej dohody a ďalších cieľov priemyselnej politiky.

22 Pri tomto audite sme:

- preskúmali príslušné dočasné krízové rámce, ktoré Komisia zaviedla na schvaľovanie vnútroštátnych opatrení štátnej pomoci od vypuknutia pandémie ochorenia COVID-19 v roku 2020 a ruskej invázie na Ukrajinu v roku 2022,
- analyzovali vzorku 30 oznámení o štátnej pomoci súvisiacej s krízou, ktoré Komisia schválila od marca 2020 do júna 2023,
- a preskúmali informácie a zdroje, ktoré má Komisia k dispozícii na zisťovanie a sledovanie porušovania pravidiel štátnej pomoci súvisiacej s krízou.

23 Vzorku oznámení sme spravidla vyberali so zameraním na väčšie rozpočty pomoci plánované v čase schválenia Komisiou. Takisto sme navštívili Nemecko, Francúzsko, Holandsko a Poľsko a zozbierali sme informácie o tom, ako vnútroštátne správne orgány zabezpečili súlad svojej štátnej pomoci s týmito pravidlami a či Komisii nahlásili spoľahlivé informácie o výdavkoch na štátnu pomoc. Tieto členské štáty sme si vybrali, pretože v krízových rámcoch vyplatili významné sumy štátnej pomoci a majú príslušné opatrenia štátnej pomoci v rámci priemyselnej politiky EÚ.

24 Hoci sme už v minulosti vykonali audit štátnej pomoci, dané správy sa buď nezaoberajú súčasným kontextom²², alebo sa týkajú osobitných aspektov pravidiel štátnej pomoci, napríklad v oblasti politiky súdržnosti a pravidiel pre finančné inštitúcie²³. Vzhľadom na bezprecedentné sumy štátnej pomoci, ktoré Komisia schválila na nápravu narušenia hospodárstva vplyvom pandémie ochorenia COVID-19 a invázie Ruska na Ukrajinu, je naliehavo potrebná aktualizovaná a komplexná kontrola.

25 Význam pravidiel štátnej pomoci pre podporu dosahovania cieľov priemyselnej politiky EÚ sme spomenuli už v iných nedávnych správach o batériách²⁴ a o vodíku z obnoviteľných zdrojov²⁵. Skutočnosť, že mnohé členské štáty sa rozhodli použiť značné sumy štátnej pomoci na podporu hospodárskej obnovy, strategickej autonómie a prechodu na klimaticky neutrálny priemysel, priniesla pre Komisiu ďalšie výzvy v súvislosti s jej úlohou dohľadu.

26 Očakávame, že táto správa prispeje k účinnejšiemu dohľadu nad štátnou pomocou v prípade budúcich kríz, ako aj k väčšej konzistentnosti rámca pre štátnu pomoc v nasledujúcich rokoch.

²² Osobitná správa 15/2011.

²³ Osobitné správy 24/2016 a 21/2020.

²⁴ Osobitná správa 15/2023.

²⁵ Osobitná správa 11/2024.

Pripomienky

Komisia promptne prijala dočasné rámce, ale podmienky na zacielenie štátnej pomoci neboli vždy dobre vymedzené

Pohotové prijatie prvých dvoch dočasných krízových rámcov Komisiou umožnilo členským štátom konať okamžite

27 V prípade výrazného narušenia hospodárstva musia byť členské štáty schopné okamžite konať, aby podporili svoje hospodárstvo a obmedzili hospodárske škody pre podniky. Posúdili sme preto, ako rýchlo Komisia predložila svoje dočasné krízové rámce po vypuknutí pandémie ochorenia COVID-19 a ruskej invázie na Ukrajinu a či predtým, ako Komisia prijala tieto dva krízové rámce, prebehli dostatočné konzultácie s členskými štátmi.

28 Svetová zdravotnícka organizácia (WHO) 11. marca 2020 vyhlásila vypuknutie ochorenia COVID-19 za pandémiu. Krátko nato členské štáty nariadili zákaz mnohých obchodných činností v snahe obmedziť ďalšie šírenie ochorenia COVID-19. Členské štáty takisto poskytli rôzne formy finančnej pomoci, aby pomohli podnikom vyrovnáť sa s narušením hospodárskej činnosti, ktoré nasledovalo po uvedených obmedzeniach. Keďže značný počet týchto opatrení predstavoval štátnu pomoc, Komisia ich musela schvaľovať jednotlivo podľa ZFEÚ, pokiaľ sa na ne nevzťahovali existujúce výnimky (pozri bod [07](#)).

29 Dočasný rámec pre opatrenia štátnej pomoci počas pandémie ochorenia COVID-19 prijala Komisia osem dní po vyhlásení WHO. Rámec štátnej pomoci v súvislosti s pandémiou ochorenia COVID-19 poskytol členským štátom spoločný súbor kritérií na navrhovanie opatrení štátnej pomoci v súvislosti s pandémiou ochorenia COVID-19 a Komisia sa ním zaviazala urýchliť schvaľovacie postupy. Za týchto okolností Komisia nemohla vykonať dôkladnejšie ekonomické posúdenie nevyhnutnosti pomoci. Okrem toho Komisia ukončila konzultácie s členskými štátmi o návrhu rámca už za dva dni, čo jej neposkytlo dostatok času na vykonanie podrobnej analýzy. V nasledujúcich mesiacoch bolo potrebných niekoľko zmien, aby bolo možné udržať krok s vývojom pandémie a reagovať na požiadavky členských štátov na väčšiu flexibilitu.

30 Komisia 23. marca 2022, približne mesiac po ruskej invázii na Ukrajinu, prijala dočasný krízový rámec pre opatrenia štátnej pomoci. V tomto prípade mali členské štáty 4 dni na poskytnutie spätnej väzby k návrhu rámca.

31 Domnievame sa, že pohotové prijatie oboch dočasných krízových rámcov Komisiou umožnilo členským štátom okamžite konať. Poskytlo spoločný rámec pre vnútroštátne opatrenia pomoci, právnu istotu pre členské štáty a obmedzilo ich administratívne zaťaženie. Tieto rýchle opatrenia však znamenali, že členské štáty mali len veľmi obmedzený čas na poskytnutie spätnej väzby Komisii.

Nedostatočné zameranie štátnej pomoci na najviac postihnuté podniky

32 Posúdili sme tiež, či Komisia vymedzila ciele a kritériá spôsobom, ktorý by zabezpečil, aby sa podporné opatrenia účinne zameriavali na podniky najviac postihnuté pandémiou ochorenia COVID-19 a aby sa zároveň obmedzilo neprimerané narušenie hospodárskej súťaže.

33 Rámec pre COVID-19 bol vydaný ako uznanie toho, že hospodárska činnosť musela byť počas pandémie ochorenia COVID-19, ako aj po nej zachovaná a takisto, že aj podniky v dobrom hospodárskom stave mohli utpieť značné škody, najmä ak sa v dôsledku krízy zhorší ich likvidita. Členské štáty väčšinou využívali tie časti rámca pre COVID-19, ktoré sa zameriavali na potrebu alebo nedostatok likvidity.

34 Podmienky, za ktorých Komisia považovala opatrenia pomoci za zlučiteľné s vnútorným trhom, však vo všeobecnosti nezahŕňali žiadne kritériá, ktorými by sa zabezpečilo, aby pomoc riešila potreby likvidity. Neexistovala ani výslovná požiadavka, aby členské štáty preukázali, že problémy s likviditou podnikov boli spôsobené pandémiou ochorenia COVID-19.

35 Počas veľkej krízy môže byť zjednodušený prístup k štátnej pomoci opodstatnený. To umožňuje členským štátom poskytnúť pomoc rýchlo, najmä v prípade náhlej a všeobecnej hospodárskej krízy. Zároveň sme zistili, že Komisia nezabezpečila, aby bola pomoc zameraná na podniky najviac postihnuté krízou a na tie, ktoré v niektorých prípadoch potrebovali riešiť viac než len nedostatok likvidity. Dva príklady schém, ktoré sme preskúmali v rámci našej vzorky, sú uvedené v [rámčeku 2](#).

Rámček 2

Intervenčná logika vnútroštátnych schém pomoci pri pandémii ochorenia COVID-19: Nemecko a Holandsko.

V **Nemecku** tvorili podstatnú časť pandemickej podpory nízkoúrokové pôžičky pre podniky. V prípade spolkových úverových schém, ktoré sa realizovali podľa oddielov 3.1 a 3.3 dočasného rámca, podniky, ktoré žiadali o pomoc pre nedostatok likvidity, nemuseli preukazovať priamu alebo nepriamu súvislosť s pandémiou.

V **Holandsku** sa podnikom poskytli priame granty v rámci systému schváleného v oddiele 3.1 dočasného rámca, ktorého cieľom bolo riešiť nedostatok likvidity podnikov. Výška pomoci vychádzala z ušlého obratu a fixných nákladov. Podniky nemuseli predkladať dôkazy, že stratu obratu spôsobila pandémia ochorenia COVID-19, a fixné náklady zahŕňali odpisy dlhodobého majetku. Hoci zahrnutie odpisov do výpočtu môže podporiť podniky pri udržiavaní úrovne investícií, neexistuje priama súvislosť medzi odpismi a potrebami v oblasti likvidity.

36 Takisto poznamenávame, že zo správ, ktoré uverejnili najvyššie vnútroštátne kontrolné inštitúcie Nemecka a Francúzska o vnútroštátnych schémach pomoci súvisiacich s pandémiou ochorenia COVID-19, vyplýva, že v niektorých odvetviach mohla štátna pomoc dosiahnuť svoje krátkodobé ciele, hoci nebola nevyhnutne úmerná škodám, ktoré podniky utrpeli, ani ich skutočným potrebám, čo naznačuje, že štátna pomoc mohla byť poskytnutá nad rámec toho, čo bolo potrebné²⁶.

37 V porovnaní s rámcom pre COVID-19 boli ciele krízového rámca súvisiaceho s Ukrajinou jasnejšie vymedzené s dôrazom na opatrenia na podporu likvidity. Členské štáty mohli poskytnúť pomoc len podnikom, ktoré boli postihnuté krízou po ruskej invázii na Ukrajinu, alebo museli určiť výšku pomoci v závislosti od zvýšenia nákladov na zemný plyn a elektrickú energiu. V prípade oboch dočasných krízových rámcov však Komisia nikdy nezverejnila ekonomické zdôvodnenie maximálnych prahových hodnôt pomoci pre jednotlivé podniky, ani to, ako boli vymedzené hospodárske odvetvia a pododvetvia osobitne závažne postihnuté krízou, ktoré mohli dostať vyššiu pomoc.

²⁶ *Bundesrechnungshof*: Konečné oznámenie spolkovému ministerstvu pre hospodárstvo a ochrany klímy o audite mimoriadnej hospodárskej podpory (podpora poskytnutá v novembri a decembri) na rok 2020; *Cour des comptes*: Pôžičky so štátnou zárukou – Účinná reakcia na krízu, nevyhnutne nadväzujúce opatrenia.

38 Komisia v júli 2022 zmenila krízový rámec súvisiaci s Ukrajinou v súlade s plánom REPowerEU, ktorého cieľom je znížiť závislosť EÚ od ruských fosílnych palív. Podpora energie z obnoviteľných zdrojov a dekarbonizácie priemyselných výrobných procesov bola možná už podľa Usmernení o štátnej pomoci v oblasti klímy, ochrany životného prostredia a energetiky (CEEAG)²⁷, ale vzhľadom na ruskú inváziu na Ukrajinu Komisia usúdila, že na dočasné urýchlenie investícií sú potrebné tri hlavné zjednodušenia:

- zrušenie požiadavky uskutočniť verejnú konzultáciu o účinkoch na hospodársku súťaž a primeranosti podporných opatrení, ako sa to zvyčajne vyžaduje podľa usmernení CEEAG,
- uľahčenie verejného financovania bez výberového konania za predpokladu, že sa dodrží maximálny percentuálny podiel štátnej pomoci, ktorý sa môže poskytnúť na prijímateľa (tzv. intenzita pomoci),
- zastavenie uplatňovania všetkých spoločných zásad posudzovania vymedzených v balíku modernizácie štátnej pomoci²⁸; Komisia najmä neposudzovala potenciálne negatívne vplyvy na hospodársku súťaž a nevykonávala tzv. test vyváženeosti s cieľom skontrolovať, že negatívne účinky takýchto opatrení by mohli byť vykompenzované pozitívnymi účinkami, ako sa vyžaduje podľa usmernení CEEAG.

39 Podľa usmernení CEEAG museli členské štáty preukázať, že pomoc je potrebná a že projekt (alebo v prípade schém referenčný projekt) by sa bez takejto pomoci neuskutočnil. Po zmene krízového rámca súvisiaceho s Ukrajinou Komisia všeobecne posudzovala pomoc z hľadiska stimulačného účinku (inými slovami, prijímatelia by dané investície bez pomoci nerealizovali). Nepodložila to však ekonomickou analýzou.

²⁷ Oznámenie [2022/C 80/01](#): Usmernenia o štátnej pomoci v oblasti klímy, ochrany životného prostredia a energetiky.

²⁸ Oznámenie [COM\(2012\) 0209](#): Modernizácia štátnej pomoci EÚ (MŠP), [SWD\(2020\)0257](#): Pracovný dokument útvarov Komisie o kontrole vhodnosti balíka modernizácie štátnej pomoci z roku 2012, usmernení pre železnice a poistenia krátkodobých vývozných úverov, s. 20.

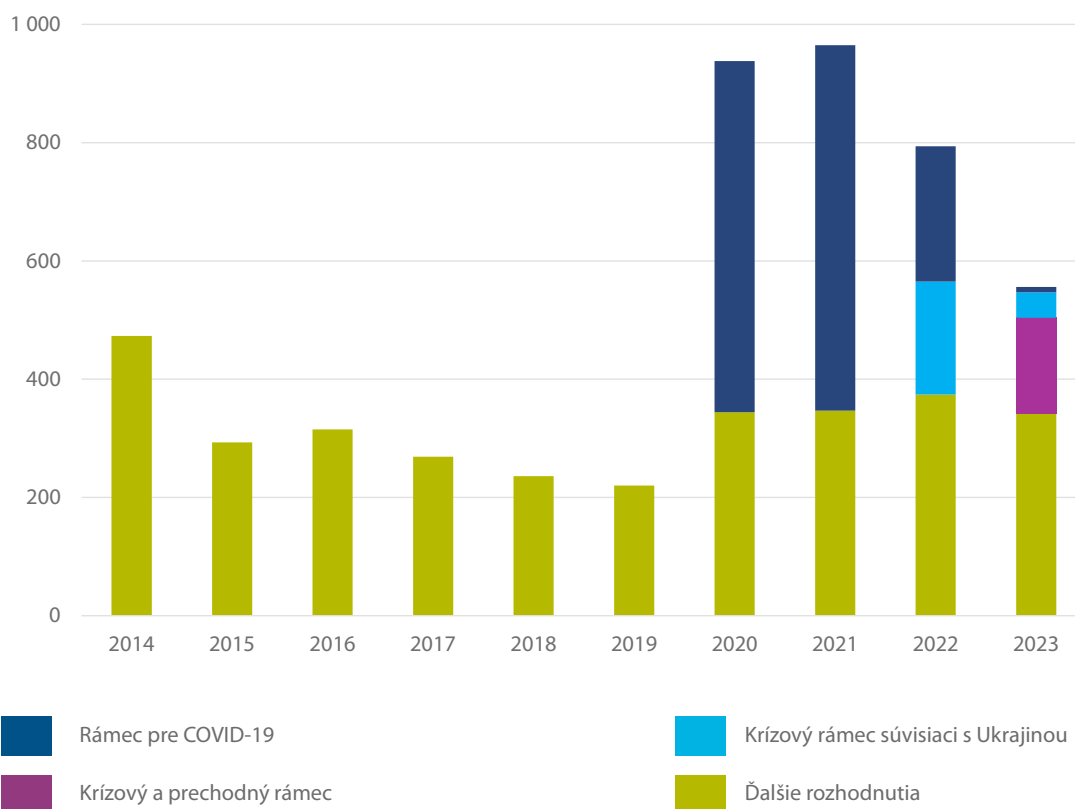
40 V prípade krízového rámca súvisiaceho s Ukrajinou sa domnievame, že Komisia na začiatku stanovila vhodné ciele a kritériá, aby zabezpečila, že podporné opatrenia budú účinne zamerané na podniky najviac postihnuté krízou. Neskoršie zmeny prijaté po REPowerEU viedli k ďalšiemu zjednodušeniu, ktorým sa odstránili určité záruky proti riziku narušenia trhu. Zistili sme tiež, že Komisia pred prijatím rámcov nevykonala ekonomické posúdenie s cieľom zabezpečiť, aby sa pomoc obmedzila na nevyhnutné minimum, a že rámec pre COVID-19 nebol dostatočne zameraný na podniky najviac postihnuté krízou.

Komisia skúmala prípady štátnej pomoci súvisiacej s krízou rýchlo, ale často mala len obmedzené informácie o opatreniach prijatých členskými štátmi

Výrazné zvýšenie počtu rozhodnutí Komisie o štátnej pomoci od vypuknutia pandémie ochorenia COVID-19

41 Počas pandémie ochorenia COVID-19 v rokoch 2020 a 2021 sa počet rozhodnutí o štátnej pomoci prijatých Komisiou takmer štvornásobne zvýšil v porovnaní s úrovňou pred rokom 2020 (približne z 250 na 950 ročne). Väčšinu tohto zvýšenia možno pripísať rozhodnutiam v zmysle rámca pre COVID-19 (približne 600 ročne). V roku 2022 celkový počet rozhodnutí o štátnej pomoci klesol približne na 800, z čoho zhruba polovica bola prijatá buď v zmysle rámca pre COVID-19, alebo v zmysle krízového rámca súvisiaceho s Ukrajinou. V roku 2023 počet rozhodnutí klesol na menej ako 600, z čoho jedna tretina sa týkala buď krízového rámca súvisiaceho s Ukrajinou, alebo krízového a prechodného rámca (pozri *ilustráciu 3*).

Ilustrácia 3 – Počet rozhodnutí o štátnej pomoci za rok, 2014 – 2023

Zdroj: EDA na základe údajov Komisie.

Komisia posúdila väčšinu vnútroštátnych schém pomoci oznámených v rámci prvých dvoch dočasných krízových rámcov za menej ako mesiac

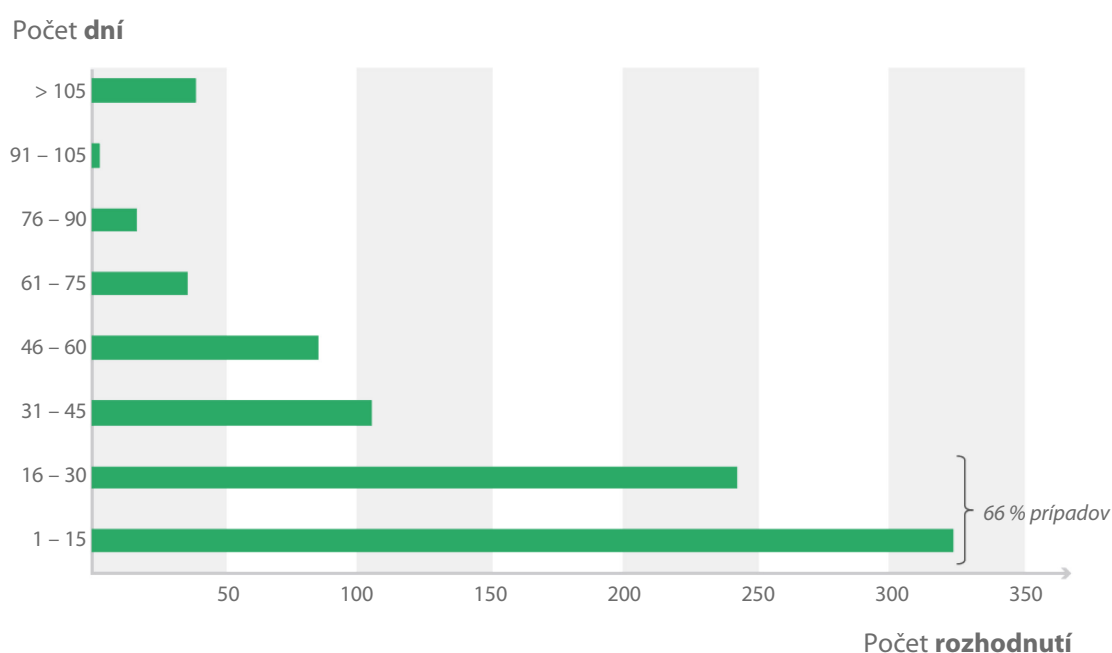
42 Členské štáty museli Komisii oznámiť všetky opatrenia štátnej pomoci, ktoré zamýšľali prijať v zmysle krízových rámcov, a poskytnúť podporné dokumenty, ako napríklad návrhy vnútroštátnych právnych predpisov upravujúcich zamýšľané opatrenia. Komisia má po úplnom oznámení opatrenia všeobecne dva mesiace na prijatie rozhodnutia²⁹. Vzhľadom na okolnosti musela Komisia tieto opatrenia posúdiť a schváliť čo najrýchlejšie a zároveň predísť neprimeranému narušeniu hospodárskej súťaže. Preskúmali sme, ako rýchlo Komisia vykonala tieto posúdenia.

43 Komisia schválila 693 opatrení v zmysle rámca pre COVID-19 a 157 opatrení v zmysle krízového rámca súvisiaceho s Ukrajinou. Počet rozhodnutí nezahŕňa neskoršie zmeny príslušných opatrení. V 66 % prípadov uplynul medzi prvým kontaktom členských štátov s Komisiou (tzv. predbežné oznámenie) a konečným

²⁹ Článok 4 ods. 5 nariadenia Rady (EÚ) 2015/1589.

rozhodnutím Komisie po formálnom oznámení menej ako jeden mesiac (pozri *ilustráciu 4*). To je veľký rozdiel oproti priemernému času 2,5 mesiaca pri posudzovaní opatrení pomoci súvisiacich s pandémiou ochorenia COVID-19 schválených mimo dočasného rámca. Keďže krízový a prechodný rámec bol prijatý až v marci 2023 a postupy posudzovania ešte prebiehali, v prípade rozhodnutí prijatých Komisiou v rámci krízového a prechodného rámca sme trvanie postupov posudzovania nehodnotili.

Ilustrácia 4 – Trvanie posudzovania Komisiou v prípade rámca pre COVID-19 a v prípade krízového rámca súvisiaceho s Ukrajinou

Pozn.: Vrátane predbežných oznámení, s vyňatím rozhodnutí o zmenách.

Zdroj: EDA na základe údajov Komisie.

44 Zistili sme takisto, že len málo rozhodnutí Komisie o schválení štátnej pomoci bolo napadnutých na súdoch EÚ, ktoré ich vo väčšine prípadov potvrdili. Napríklad v odvetví leteckej dopravy, ktoré bolo počas pandémie ochorenia COVID-19 obzvlášť postihnuté obmedzeniami, konkurenčné podniky napadli rozhodnutia Komisie prijaté podľa ZFEÚ aj podľa rámca pre COVID-19 z dôvodu, že Komisia neposúdila prípady riadne vo všetkých relevantných aspektoch alebo neuviedla odôvodnenie. Zistili sme, že do konca júna 2024 Všeobecný súd EÚ a Súdny dvor EÚ vydali rozsudky týkajúce sa štátnej pomoci leteckým spoločnostiam počas pandémie ochorenia COVID-19 v 26 prípadoch. Všeobecný súd zrušil rozhodnutia Komisie v 10 prípadoch, zatiaľ čo v 16 zvyšných prípadoch rozhodnutia Komisie potvrdil. V šiestich z týchto vecí Súdny dvor zamietol ďalšie odvolania.

45 Preto sa domnievame, že po prijatí prvých dvoch dočasných krízových rámcov sa Komisii podarilo výrazne skrátiť dĺžku postupu posudzovania. Rozhodnutia o schválení štátnej pomoci boli väčšinou potvrdené súdmi EÚ.

Komisii často chýbali podrobnosti o opatreniach, ktoré členské štáty zaviedli v rámci dočasných krízových rámcov, najmä o tzv. zastrešujúcich schémach

46 V rámci dočasných krízových rámcov museli členské štáty preukázať, že opatrenia štátnej pomoci boli nevyhnutné, vhodné a primerané na nápravu závažného narušenia hospodárstva členského štátu a že boli dodržané všetky rámcové podmienky³⁰. Preto sme preskúmali, či Komisia pri posudzovaní oznámených vnútroštátnych schém a iných platných pravidiel štátnej pomoci skontrolovala, či opatrenia spĺňajú kritériá stanovené v rámcoch.

47 Na základe našej analýzy vzorky 30 oznámení o štátnej pomoci súvisiacich s krízou, ktoré schválila Komisia, sme zistili, že Komisia obmedzila svoje hodnotenie na overenie, či sú opatrenia v súlade s rámcami alebo či sa členské štáty zaviazali ich dodržiavať. Nepreskúmala však podrobnosti každej oznámenej schémy vrátane vnútroštátnych podmienok poskytovania pomoci. Okrem toho neposúdila, či by sa pomoc mohla poskytnúť menej narúšajúcimi prostriedkami alebo či členské štáty ešte neprijali iné všeobecné opatrenia alebo opatrenia štátnej pomoci, ktorými by riešili potreby likvidity podnikov. Keďže nebolo jasné, ako sa krízy vyvinú, podpora zo strany štátu bola potrebná rýchlo, členské štáty často neboli schopné poskytnúť jasné informácie o rozpočtoch a posielali čísla, ktoré boli viac-menej náhodné. Podľa pravidiel štátnej pomoci však Komisia musí byť schopná preskúmať účinky schémy na hospodársku súťaž, čo zahŕňa posúdenie rozpočtov oznámených členskými štátmi. Počas krízy Komisia pri hodnotení neskúmala celkovú výšku oznámenej pomoci.

48 V tejto súvislosti sme zistili, že jednotlivé členské štáty oznámili Komisii „zastrešujúce schémy“. Tie pozostávali z viacerých opatrení na riešenie krízových situácií a často z viacerých nástrojov pomoci, ako sú granty, pôžičky alebo rôzne druhy daňových úľav. Tieto opatrenia a nástroje museli byť v súlade s dočasným rámcem, ale vnútroštátne podmienky poskytovania pomoci neboli známe. Schválenie umožnilo členským štátom prijať mnoho rôznych opatrení pomoci bez ďalšieho oznamovania Komisii, čím sa výrazne znížila administratívna záťaž. Komisia schválila takéto schémy

³⁰ Pozri dočasný rámec COVID-19, bod 19, krízový rámec súvisiaci s Ukrajinou, bod 51, a krízový prechodný rámec, bod 57.

podľa všetkých rámcov pod podmienkou, že sa členské štáty zaviazali dodržiavať všetky kritériá.

49 Jedným z mnohých členských štátov, ktoré Komisii oznámili zastrešujúce schémy podľa rámca pre COVID-19 a vo veľkej miere ich využili, bolo Nemecko. Obsah jeho spolkových zastrešujúcich schém bol v podstate skopírovaný z rámca pre COVID-19 bez ďalších podrobností o rôznych podporných opatreniach. Tie sa ešte museli navrhnuť a prijať na príslušných úrovniach vnútroštátnej správy. Príklad jednej takejto schémy v Nemecku je uvedený v [rámčeku 3](#).

Rámček 3

Používanie tzv. zastrešujúcich schém: príklad z Nemecka

V Nemecku prijali vnútroštátne a regionálne orgány v rámci federálneho rámca „Malé sumy pomoci 2020“ (vec Komisie č. SA.56790 vrátane následných schém) 231 rôznych podporných opatrení súvisiacich s pandémiou COVID-19. Tie sa týkali rôznych nástrojov pomoci, ako sú granty alebo dotované pôžičky poskytované za osobitných podmienok, a zahŕňali viac ako 90 mld. EUR nominálnych výdavkov na štátnu pomoc.

Tieto podporné opatrenia, ktoré sú základom zastrešujúcej schémy, Komisia neposudzovala ani nepodliehali schváleniu a vykonávali sa na základe rozhodnutia Komisie o schválení zastrešujúcej schémy.

50 Pri posudzovaní oznámení o zastrešujúcich schémach mala Komisia len veľmi obmedzené informácie o povahe a rozsahu konkrétnych podporných opatrení, ktoré členské štáty prijímali a vykonávali v rámci týchto schém. Komisia sa v podstate spoliehala na to, že členské štáty splnia podmienky oznámených schém, ktoré podľa jej zistení boli v súlade s dočasnými rámcami, bez toho, aby mala ďalšie informácie o mechanizmoch financovania, ktoré nakoniec zaviedli. Hoci presný počet schválených zastrešujúcich schém nie je k dispozícii, odhadujeme, že schémy zahŕňajúce viac ako jeden nástroj pomoci predstavujú viac ako tretinu celkovej sumy pomoci súvisiacej s pandémiou ochorenia COVID-19, ktorú Komisia schválila. Tento počet je pravdepodobne vyšší, keďže existujú aj schémy zahŕňajúce jeden nástroj pomoci, ktoré pozostávajú z mnohých podkladových opatrení. Domnievame sa, že používanie zastrešujúcich schém členskými štátmi predstavuje z hľadiska monitorovania štátnej pomoci Komisiou osobitné riziko.

Kontroly členských štátov týkajúce sa dodržiavania pravidiel štátnej pomoci súvisiacej s krízou sú zväčša založené na vlastných vyhláseniach prijímateľov

51 Podľa článku 108 ods. 1 ZFEÚ musí Komisia spolu s členskými štátmi neustále kontrolovať existujúce systémy pomoci v týchto štátoch. V dočasných krízových rámcoch sa stanovili maximálne sumy pomoci na podnik, niekedy so zložitými pravidlami kumulácie, ak podniky dostali pomoc v rámci tých istých alebo rôznych častí rámca. Úlohou členských štátov a ich orgánov v oblasti štátnej pomoci je zabezpečiť dodržiavanie pravidiel a podporovať Komisiu pri plnení jej úloh. V prípade štyroch členských štátov, ktoré sme počas tohto auditu kontrolovali, sme preskúmali, či príslušné orgány členských štátov zaviedli prostriedky na kontrolu dodržiavania pravidiel a či sú tieto prostriedky účinné.

52 Zatiaľ čo v Holandsku sa krízová pomoc spravuje zväčša centrálnou, vo väčších členských štátoch sa na riadení štátnej pomoci podieľa mnoho orgánov. Zo štyroch členských štátov, ktoré sme počas tohto auditu navštívili, však malo centrálny register štátnej pomoci len Poľsko. Všetky príslušné orgány museli nahrať údaje o štátnej pomoci do 7 dní od jej poskytnutia a ostatné orgány mohli tieto údaje použiť na kontroly. Takýto register nie je v EÚ povinný, ale členské štáty ho môžu zriadiť dobrovoľne. Do 1. januára 2026 musia členské štáty zabezpečiť, aby sa v centrálnom registri na vnútroštátnej úrovni alebo na úrovni EÚ zaznamenávali aspoň informácie o poskytnutej pomoci *de minimis* s cieľom monitorovať dodržiavanie stropov pomoci *de minimis*³¹. Keďže v Nemecku, vo Francúzsku a v Holandsku centrálny register neexistuje, orgány sa pri overovaní dodržiavania pravidiel kumulácie pri poskytovaní pomoci vo veľkej miere spoliehali na vlastné vyhlásenia podnikov.

53 V roku 2020 sa sprístupnila ďalšia podpora prostredníctvom Celoeurópskeho záručného fondu vo výške 25 mld. EUR, ktorý zriadila skupina EIB v reakcii na pandémiu ochorenia COVID-19 a ktorý podporilo 22 členských štátov. Pomoc v rámci Celoeurópskeho záručného fondu bolo možné pridať k iným opatreniam pomoci realizovaným členskými štátmi za predpokladu, že v prípade určitých opatrení celková výška úverov nepresiahla stropy stanovené rámcom pre COVID-19. Informácie o konečných prijímateľoch pomoci z Celoeurópskeho záručného fondu však mali len príslušné vnútroštátne orgány v Poľsku, pretože na vnútroštátnej úrovni sa realizovala doplnková schéma. V ostatných členských štátoch, ktoré sme kontrolovali, príslušné orgány takéto informácie nemali. Existuje teda riziko, že pomoc poskytnutú

³¹ Článok 6 nariadenia Komisie (EÚ) 2023/2831.

prostredníctvom Celoeurópskeho záručného fondu pri uplatňovaní pravidiel kumulácie nezohľadnili.

54 Pomoc podľa rámca pre COVID-19 sa nemohla poskytnúť podnikom, ktoré boli v ťažkostiach už pred pandémiou, t. j. 31. decembra 2019, hoci pre mikropodniky a malé podniky platili výnimky. Pri kontrole dodržiavania tejto požiadavky sa kontrolované členské štáty zvyčajne spoliehali na vlastné vyhlásenia podnikov.

55 Domnievame sa, že členské štáty nemali vždy zavedené účinné kontrolné mechanizmy a pri kontrole toho, či sa štátna pomoc poskytuje v súlade s podmienkami dočasných rámcov a rozhodnutiami Komisie o schválení opatrení, sa často spoliehali na vlastné vyhlásenia prijímateľov. V tých členských štátoch, kde sa na poskytovaní pomoci podieľa veľa orgánov a neexistuje centrálny register štátnej pomoci, bolo pre vnútroštátne orgány náročné krížovo kontrolovať pravidlá kumulácie.

Komisia obmedzila monitorovanie schém štátnej pomoci počas kríz a zatiaľ nevyhodnotila vplyv dočasných rámcov na hospodársku súťaž

Napriek výrazne vyšším výdavkom na štátnu pomoc od roku 2020 Komisia zmenšila svoje úsilie o monitorovanie štátnej pomoci

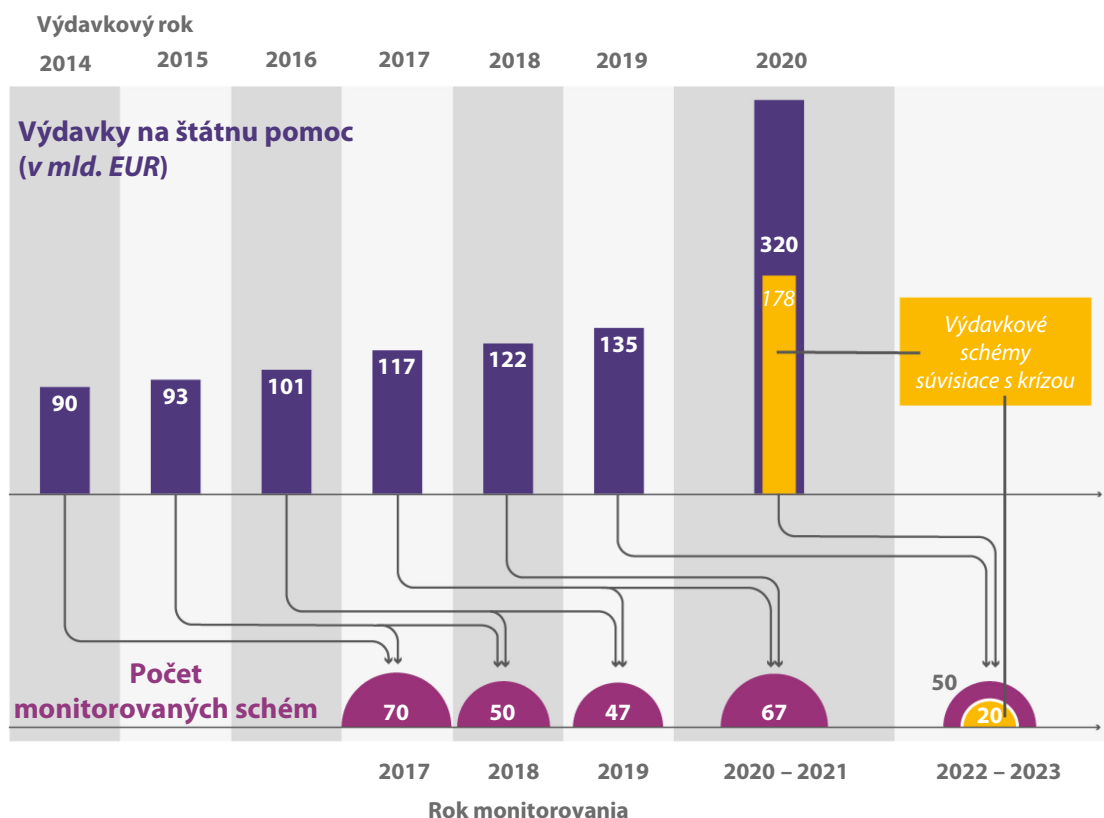
56 V rámci svojej úlohy dohľadu musí Komisia kontrolovať, či členské štáty dodržiavajú jej rozhodnutia o štátnej pomoci vrátane oznámených rozpočtov a všeobecné pravidlá štátnej pomoci (napríklad všeobecné nariadenie o skupinových výnimkách). Komisia preto vykonáva pravidelné monitorovanie³² na základe verejne dostupných informácií, informácií získaných od účastníkov trhu o tom, ako členské štáty uplatňujú pravidlá štátnej pomoci, a cielených podrobných preskúmaní viacerých schém pomoci. Doteraz Komisia tieto schémy vyberala na základe prístupu založeného na riziku. Skúmali sme, ako sa monitorovanie Komisie časom menilo a či boli výsledky primerané a včas dostupné na to, aby informovali Komisiu o účinnosti dočasných rámcov.

³² SWD(2020) 0257: Pracovný dokument útvarov Komisie o kontrole vhodnosti balíka modernizácie štátnej pomoci z roku 2012, usmernení pre železnice a poistenia krátkodobých vývozných úverov, s. 37.

57 Od roku 2020 Komisia pokračuje v zhromažďovaní všeobecných informácií o vykonávaní štátnej pomoci. Jej monitorovanie však nebolo určené ani navrhnuté na identifikáciu neoznámenej pomoci, ale namiesto toho na overenie správneho využívania schém pomoci. Okrem možnosti zainteresovaných strán podávať sťažnosti na údajnú neoprávnenú pomoc Komisia v súčasnosti nemá žiadny štruktúrovaný prístup na odhaľovanie prípadov neoznámenej pomoci.

58 Pred rokom 2020 Komisia každoročne vyberala približne 50 až 70 schém pomoci na podrobné preskúmanie. Vzhľadom na zvýšené pracovné zaťaženie v súvislosti s posudzovaním oznámených opatrení (pozri bod 41), sa Komisia v roku 2020 rozhodla vykonávať podrobné monitorovanie len raz za dva roky (pozri *ilustráciu 5*). V roku 2024 sa Komisia rozhodla vrátiť k ročnému monitorovaniu.

Ilustrácia 5 – Ročné výdavky na štátnu pomoc v rokoch 2014 – 2020 a počet monitorovaných schém v rokoch 2017 – 2023

Zdroj: EDA na základe údajov Komisie.

59 Táto zmena mala niekoľko dôsledkov.

- Viedla k väčšiemu časovému odstupu (t. j. ďalší rok navyše) medzi dátumom monitorovania a sledovaným obdobím. Tým sa užitočnosť informácií z monitorovania pre Komisiu od samého začiatku znižovala.
- Keďže v rokoch 2021 a 2023 sa kontroloval podobný počet schém ako pred krízou (50 až 70), monitorovanie Komisie bolo približne na polovičnej úrovni v porovnaní s obdobím pred krízou, a to aj napriek tomu, že odvtedy došlo k výraznému zvýšeniu početnosti vnútroštátnych schém a oznámenej pomoci.
- Pomoc oznámená a poskytnutá podľa rámca pre COVID-19 v roku 2020 bola predmetom monitorovania až v roku 2023, ale dané monitorovanie sa týkalo aj pomoci poskytnutej pred krízou v roku 2019. Inými slovami, Komisia tak monitorovala iba časť pomoci oznámenej a poskytnutej podľa rámca pre COVID-19 a žiadnu pomoc oznámenú podľa krízového rámca súvisiaceho s Ukrajinou. Opäť sa tým znižuje množstvo poznatkov, ktoré môže Komisia zo svojho monitorovania získať.

60 Pri skúmaní monitorovania v rokoch 2022 – 2023 sme zistili, že hodnotenie rizík Komisiou bolo vo veľkej miere nezdokumentované, takže sme nemohli dospieť k záveru, že sa všetky potenciálne riziká systematicky identifikovali, vyhodnotili a bola stanovená ich priorita.

61 Pri každej vybratej schéme, ktorá bola predmetom podrobného preskúmania, Komisia posúdila súlad vnútroštátnych právnych základov na poskytnutie pomoci s jej rozhodnutím o schválení schémy alebo prípadne s rámcom pre COVID-19. Skontrolovala aj malú vzorku individuálnej pomoci. Hoci tieto kontroly boli komplexné a dobre zdokumentované, malá veľkosť vzorky (8 až 10 prípadov pomoci pre každú vybranú schému) neumožnila Komisii vyvodiť závery o tom, či je celkové využívanie schém v súlade s pravidlami štátnej pomoci. V prípadoch, keď sa orgány poskytujúce pomoc spoliehali na vlastné vyhlásenia samotných podnikov bez toho, aby vykonali ďalšie kontroly s cieľom overiť, že je pomoc v súlade s pravidlami kumulácie alebo či dané podniky neboli v ťažkostiach už pred krízou, nevykonala ani Komisia ďalšie kontroly, ale vyzvala členské štáty, aby vytvorili mechanizmu na kontrolu informácií uvedených o vlastných vyhláseniach.

62 Domnievame sa, že spôsob, akým Komisia zhromažďovala a analyzovala všeobecné informácie o štátnej pomoci, nebol dostatočne zameraný na odhaľovanie štátnej pomoci, ktorá nebola oznámená. Posúdenie rizík Komisiou nám neumožnilo dospieť k záveru, že všetky potenciálne riziká boli systematicky identifikované, vyhodnotené a bola stanovená ich priorita. Zmeny vykonané v roku 2020 v pravidelnom monitorovaní štátnej pomoci Komisiou viedli k obmedzenejšiemu pokrytiu vnútroštátnych schém a k väčšiemu časovému odstupu. Zatiaľ bol pokrytý len prvý rok rámca pre COVID-19.

Komisia zatiaľ nevyhodnotila vplyv opatrení prijatých v prvých dvoch krízových rámcoch na hospodársku súťaž na vnútornom trhu

63 Hodnotenia vykonané podľa pravidiel štátnej pomoci poskytujú dôkazy o priamom vplyve pomoci na prijímateľov, ako aj o nepriamych účinkoch, napríklad o tom, či bola pomoc primeraná alebo či sa minimalizovali deformácie, ktoré by mohla spôsobiť na vnútornom trhu. Výsledky takýchto hodnotení by sa mali zohľadniť pri navrhovaní nových rámcov alebo schém štátnej pomoci. Preto sme preskúmali, či Komisia prijala potrebné kroky na zabezpečenie toho, aby sa vyhodnotil vplyv prvých dvoch krízových rámcov na hospodársku súťaž na vnútornom trhu.

64 Hodnotenia podľa členských štátov sa vyžadujú pre celý rad schém pomoci vrátane tých, ktoré patria pod všeobecné nariadenie o skupinových výnimkách, ak ročný rozpočet schémy pomoci presahuje 150 mil. EUR, ako aj podľa rôznych usmernení o štátnej pomoci, ako sú Usmernenia o štátnej pomoci v oblasti klímy, ochrany životného prostredia a energetiky alebo rámec pre štátnu pomoc na výskum, vývoj a inovácie. Príslušné členské štáty zvyčajne vypracujú plán hodnotenia, ktorý Komisia schváli, pričom zohľadnia spoločnú metodiku hodnotenia štátnej pomoci. Vzhľadom na potrebu urýchleného prijatia však dočasné krízové rámce neobsahovali ustanovenia týkajúce sa hodnotenia.

65 Tri zo štyroch kontrolovaných členských štátov vyvinuli určité úsilie, aby preskúmali vplyv štátnej pomoci súvisiacej s krízou. V Nemecku a Holandsku príslušné ministerstvá plánovali v tejto súvislosti vykonať hodnotenia programov pomoci v rokoch 2024 a 2025.

66 Komisia do júna 2024 vykonala štúdiu o vplyve štátnej pomoci súvisiacej s pandemiou COVID-19 na obrat podnikov a pravdepodobnosť platobnej neschopnosti. V štúdiu sa dospelo k záveru, že takáto pomoc zohrala významnú úlohu pri pomoci podnikom počas krízy³³. Štúdia sa však nezaoberala účinkami pomoci na hospodársku súťaž, napríklad v odvetviach s potenciálne vyšším rizikom narušenia. Keďže chýbali spoľahlivé údaje z členských štátov, štúdia sa obmedzila na Španielsko, Taliansko a Poľsko, čím sa vynechali členské štáty s najvyššími výdavkami na štátnu pomoc. V prípade krízového rámca súvisiaceho s Ukrajinou Komisia zatiaľ žiadne hodnotenie vplyvu neplánuje.

67 Domnievame sa, že absencia *ex post* hodnotenia prvých dvoch dočasných krízových rámcov je premárnenou príležitosťou poučiť sa, ako v budúcnosti navrhovať lepšie ciele opatrenia a zároveň minimalizovať narušenie hospodárskej súťaže.

Členské štáty poskytli v dočasných rámcoch nižšie sumy pomoci, ako boli schválené, ale vykazovanie je nespoľahlivé

68 Komisia sa spolieha na členské štáty, že jej poskytnú včasné, komplexné a presné údaje. Členské štáty preto musia mať zavedené systémy na zber príslušných informácií od orgánov poskytujúcich štátnu pomoc. Skúmali sme teda, či členské štáty poskytli takéto údaje Komisii a či Komisia tieto údaje použila na monitorovanie a vykazovanie. Posúdili sme takisto, či Komisia zabezpečila dostatočnú transparentnosť štátnej pomoci súvisiacej s krízou a ako účinne dohliadala na dodržiavanie povinností členských štátov týkajúcich sa transparentnosti pri vykazovaní štátnej pomoci.

Z údajov vyplýva, že výdavky na štátnu pomoc súvisiacu s krízou zďaleka nedosiahli pôvodne schválené sumy

69 Podľa Komisie členské štáty oznámili opatrenia štátnej pomoci v súvislosti s pandemiou ochorenia COVID-19 vo výške 3,05 bilióna EUR, z čoho 2,86 bilióna EUR sa týkalo opatrení podľa dočasného rámca pre COVID-19. Išlo však len o nominálne hodnoty, ktoré sa nerovnali potenciálnej výhode prenesenej na podniky (tzv. prvok pomoci) – tá závisí od typu nástroja pomoci. Napríklad v prípade návratných nástrojov, ako sú pôžičky, je výhoda výrazne nižšia ako v prípade grantov.

³³ *Study on the effectiveness of COVID-Aid on firms.*

70 Výdavky na schémy štátnej pomoci v súvislosti s pandémiou ochorenia COVID-19 vykázané členskými štátmi boli podstatne nižšie ako rozpočty na štátnu pomoc, ktoré oznámili Komisii a ktoré predstavovali nominálnu hodnotu približne 1,1 bilióna EUR, čo zodpovedá prvku pomoci vo výške 472 mld. EUR. V prípade opatrení po ruskej invázii na Ukrajinu bola situácia do konca roka 2022 podobná, keď členské štáty oznámili výdavky s nominálnou hodnotou vyše 66 mld. EUR, čo predstavuje približne 10 % oznámených rozpočtov (pozri [tabuľku 1](#)).

Tabuľka 1 – Oznámené rozpočty a výdavky v dočasných rámcoch (do konca roka 2022)

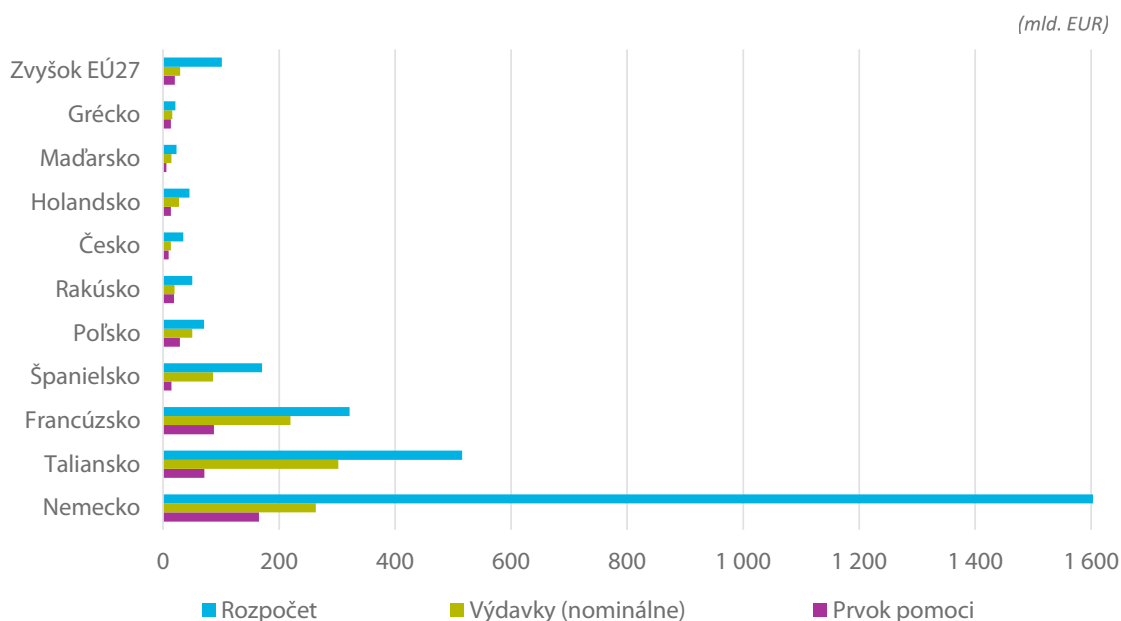
(mld. EUR)

	Oznámené rozpočty	Výdavky (nominálna hodnota)	Prvok pomoci
COVID-19	3 049	1 097	472
Kríza na Ukrajine	679	66	39

Zdroj: Hodnotiaca tabuľka štátnej pomoci 2023.

71 V celkových sumách oznámených členskými štátmi však boli značné rozdiely. Napríklad krízové opatrenia podľa rámca pre COVID-19 oznámené Nemeckom predstavovali viac ako polovicu celkového rozpočtu oznámeného všetkými členskými štátmi EÚ27. Do konca roka 2022 však nominálne výdavky oznámené Nemeckom predstavovali približne 15 % pôvodne oznámených rozpočtov, ako je uvedené na [ilustrácii 6](#).

Ilustrácia 6 – COVID-19 – výdavky v porovnaní s oznámenými rozpočtami do konca roka 2022

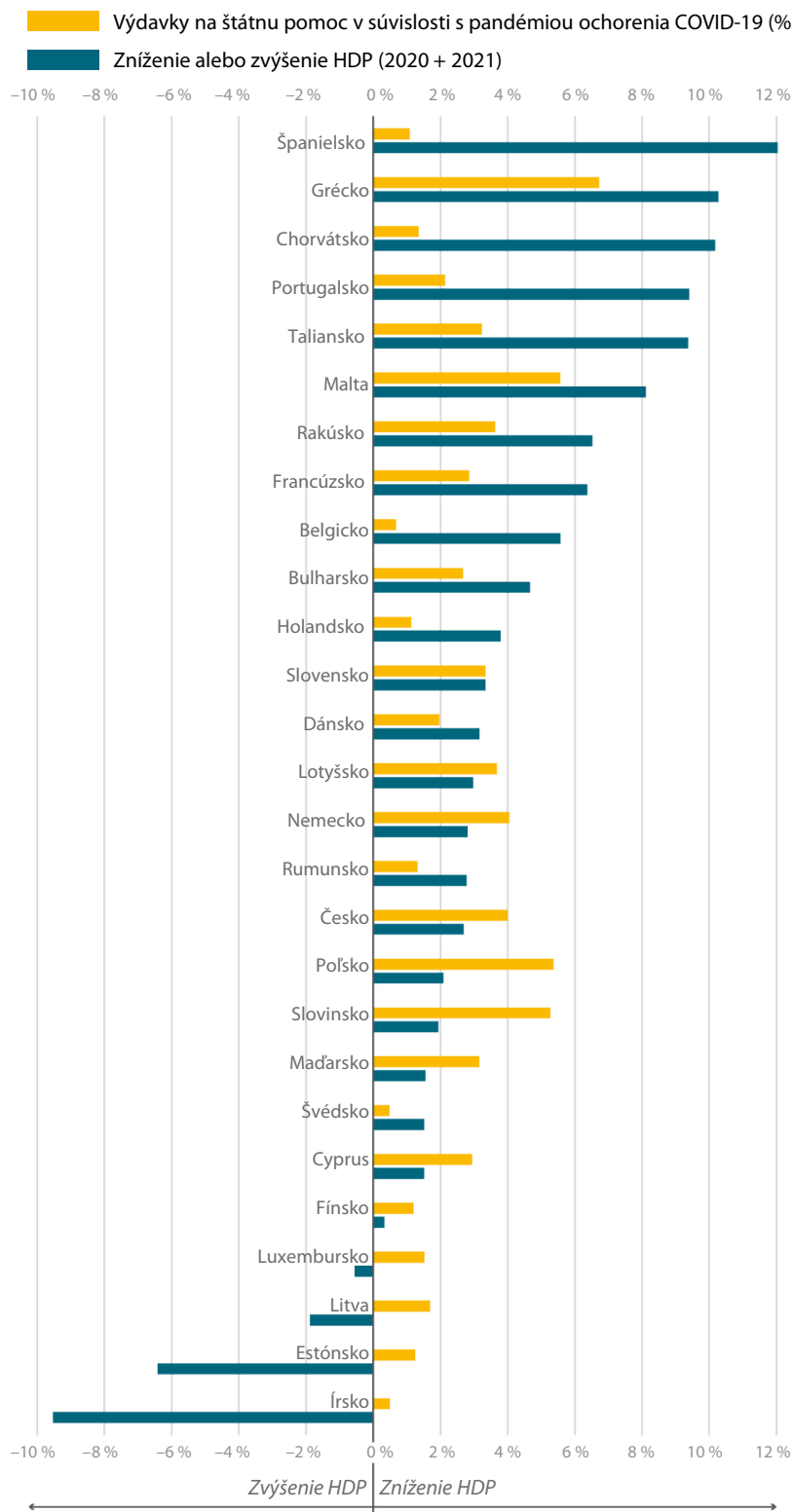

Zdroj: EDA na základe hodnotiacej tabuľky štátnej pomoci 2023.

72 Do konca roka 2022 vykázali najväčšie sumy výdavkov na štátnu pomoc v rámci pre COVID-19 Nemecko, Francúzsko a Taliansko (pozri *ilustráciu 6*). Treba to však vnímať v kontexte veľkosti ich ekonomík a hospodárskych škôd, ktoré utrpeli v dôsledku pandémie ochorenia COVID-19. Na posúdenie tohto vzťahu neexistuje spoľahlivá metodika, ale ako veľmi hrubú aproximáciu Komisia vo svojej hodnotiacej tabuľke štátnej pomoci na roky 2022 a 2023 porovnala výdavky s hrubým domácom produktom (HDP) a mierou straty HDP v rokoch 2020 a 2021, pričom predpokladala, že strata HDP v týchto dvoch rokoch bola takmer úplne spôsobená pandemiou ochorenia COVID-19³⁴. Pri takomto porovnaní nie sú sumy pomoci vyplatené Nemeckom, Francúzskom a Talianskom mimoriadne vysoké (pozri *ilustráciu 7*). Poznávame, že na základe tejto analýzy členských štátov Komisia ďalej dospela k záveru, že dočasné opatrenia štátnej pomoci prijaté počas krízy COVID-19 boli primerané a potrebné vzhľadom na utrpenú hospodársku škodu. Avšak vzhľadom na to, že vzájomná súvislosť medzi stratou HDP a výdavkami na štátnu pomoc na úrovni členských štátov je obmedzená, bez dôkladnej analýzy na odvetvovej úrovni je otázne, či je možné vyvodiť takéto závery.

³⁴ Hodnotiaca tabuľka štátnej pomoci 2023, s. 286.
Hodnotiaca tabuľka štátnej pomoci 2022, s. 43.

Ilustrácia 7 – Výdavky na štátnu pomoc (prvok pomoci) v porovnaní so zmenou HDP do konca roka 2021

Pozn.: Miera zníženia HDP je vypočítaná ako rozdiel medzi skutočným HDP a HDP podľa dovtedajšieho trendu (súčtu miery zníženia v rokoch 2020 a 2021).

Zdroj: EDA na základe hodnotiacej tabuľky štátnej pomoci 2023 a databázy AMECO (použitie 15. mája 2024).

73 V prehľade politiky štátnej pomoci z februára 2024³⁵ sa uvádza, že Komisia v období od marca 2022 do konca júna 2023 schválila opatrenia štátnej pomoci v hodnote takmer 730 mld. EUR, a to buď podľa rámca súvisiaceho s krízou na Ukrajine, alebo podľa krízového a prechodného rámca, alebo priamo podľa ZFEÚ, pričom členské štáty poskytli podnikom pomoc v nominálnej hodnote 141 mld. EUR. Výška oznámenej pomoci sa v jednotlivých členských štátoch výrazne líši. V absolútnych sumách oznámili viac ako 70 % všetkej štátnej pomoci Nemecko a Francúzsko, ale keďže niektoré opatrenia sú stále v platnosti, je príliš skoro na vyvodzovanie záverov o skutočnom čerpaní.

Komisii chýbajú spoľahlivé údaje o celkovej štátnej pomoci súvisiacej s krízou, ktorú poskytli členské štáty, a údaje podľa hospodárskych odvetví alebo veľkosti podnikov

74 Hlavným nástrojom Komisie na vykazovanie je hodnotiaci tabuľka štátnej pomoci (pozri bod 08). Vychádza z výročných správ členských štátov o výdavkoch na štátnu pomoc a má poskytovať transparentný a verejne prístupný zdroj informácií o celkovej situácii v oblasti štátnej pomoci a jej zhrnutí Komisiou³⁶. Členské štáty podávajú správy prostredníctvom nástroja Komisie na podávanie správ o štátnej pomoci (SARI2).

75 V prípade našej vzorky oznámení pomoci súvisiacej s krízou sme počas našich audítorských kontrol zistili, že nie všetky členské štáty poskytli Komisii komplexné a presné údaje o štátnej pomoci (pozri príklady z Nemecka a Francúzska v [rámčeku 4](#)).

³⁵ Použitie krízových opatrení štátnej pomoci v reakcii na ruskú inváziu na Ukrajinu (do konca júna 2023), Európska komisia, 2024.

³⁶ Článok 6 ods. 2 nariadenia Komisie (ES) č. 794/2004.

Rámček 4

Nedostatky vo vykazovaní údajov o štátnej pomoci: príklady z Nemecka a Francúzska

V **Nemecku** príslušné spolkové ministerstvo použilo na zber údajov o štátnej pomoci súvisiacej s krízou od spolkových a regionálnych orgánov a verejných bánk zložitý postup. Počas nášho auditu sme zistili chyby vo vykazovaní vo výške viac ako 30 mld. EUR v dôsledku prevažne manuálneho postupu zberu a centralizácie údajov a nesprávneho výkladu usmernení Komisie o vykazovaní. V prípade niektorých schém pomoci nemohli orgány v čase poskytnutia pomoci priradiť výdavky ku konkrétnemu rozhodnutiu Komisie, pretože to záviselo od celkovej sumy, ktorú podniky nakoniec dostali a ktorá v tom čase nebola známa.

Vo **Francúzsku** musel príslušný koordinačný orgán zhromažďovať údaje od orgánov poskytujúcich pomoc, ako sú verejné banky, ministerstvá a miestne orgány. V prípade niektorých veľkých schém pomoci sa výdavky vykázané v nástroji Komisie na podávanie správ o štátnej pomoci a v jej prieskume výrazne líšili. V jednom z nami preskúmaných prípadov bol rozdiel viac ako 23 mld. EUR. Francúzske vnútroštátne orgány nevedeli vysvetliť, prečo to tak je a ktoré sumy sú správne. Okrem toho francúzske orgány vypočítavajú prvok pomoci inak ako Komisia. To znamená, že nebolo vždy možné rozlíšiť nominálne sumy poskytnutých úverov od vyplatených pomoci, čo ovplyvnilo porovnateľnosť údajov medzi jednotlivými krajinami.

76 Keď sa opatrenie štátnej pomoci zmenilo alebo predĺžilo, členské štáty v nástroji na podávanie správ o štátnej pomoci nahlásili sumy vyplatené po nadobudnutí účinnosti aktualizácie pod novým číslom rozhodnutia. Bolo to v súlade s usmerneniami Komisie. Keďže sa však zmeny v niektorých prípadoch týkali viacerých schém schválených rôznymi rozhodnutiami Komisie, nebolo vždy možné priradiť sumy ku konkrétnej schéme pomoci alebo nástroju, čo viedlo k nepresnostiam pri vykazovaní. Tento nedostatok sa týkal najmä zastrešujúcich schém (pozri bod [48](#)).

77 Ani jeden z troch dočasných krízových rámcov neobsahoval žiadne osobitné požiadavky na vykazovanie podľa hospodárskych odvetví alebo podľa druhu podniku nad rámec ročného vykazovania výdavkov. Členské štáty vo veľkej miere využívali možnosť, ktorú poskytoval nástroj na podávanie informácií o štátnej pomoci, a síce vykazovať výdavky nie podľa konkrétnych odvetví, alebo si zvoliť pre daný nástroj pomoci viaceré odvetví. V dôsledku toho Komisia nemá členenie údajov o štátnej pomoci podľa odvetvia alebo typu podniku.

78 V rokoch 2020 až 2023 Komisia uskutočnila šesť dobrovoľných prieskumov, v ktorých požiadala členské štáty, aby poskytli podrobné informácie o poskytnutej pomoci podľa režimu, nástrojov, typov podnikov a odvetvia. Toto posledné kritérium bolo dôležité, pretože jednotlivé hospodárske odvetvia, napríklad cestovný ruch, letecký priemysel a dodávatelia energií, získali počas kríz mimoriadne vysokú mieru štátnej pomoci. Počas nášho auditu sme zistili, že odpovede v prieskume boli často nepresné alebo neúplné, alebo boli v rozpore s údajmi v nástroji Komisie na vykazovanie štátnej pomoci, napríklad pokiaľ ide o poskytnuté informácie o hospodárskom odvetví alebo type podniku. Členské štáty okrem toho neboli vopred informované o tom, že by mali tieto informácie zhromažďovať a poskytovať Komisii.

79 Komisia použila výsledky prieskumov v prehľadoch politiky štátnej pomoci, v ktorých poskytla prehľad o využívaní štátnej pomoci súvisiacej s krízou. Doposiaľ Komisia uverejnila päť takýchto prehľadov politiky³⁷. Poskytla v nich informácie o využívaní príslušných opatrení a o použitých nástrojoch, ale zatiaľ sa nevykonala žiadna podrobná analýza poskytnutej pomoci podľa odvetví alebo typov podnikov. Napriek týmto nedostatkom Komisia v roku 2022 dospela k záveru, že dočasné opatrenia štátnej pomoci prijaté počas krízy COVID-19 boli primerané a nevyhnutné vzhľadom na utrpenú hospodársku škodu (pozri bod **70**)³⁸.

80 Na základe našej analýzy sa domnievame, že Komisia v súčasnosti nemá úplné a spoľahlivé údaje o štátnej pomoci poskytnutej členskými štátmi. Nemá k dispozícii údaje o celkovej výške takejto pomoci ani o sumách poskytnutých rôznym hospodárskym odvetviam vrátane tých, v ktorých EÚ uplatňuje aktívnu priemyselnú politiku (napr. výroba batérií, vodíka, polovodičov). Na porovnateľnosť údajov medzi jednotlivými krajinami má negatívny dosah obmedzená kvalita údajov predložených členskými štátmi. To obmedzuje jej schopnosť posúdiť účinnosť dočasných krízových rámcov a účinok štátnej pomoci pri dosahovaní cieľov priemyselnej politiky EÚ. Domnievame sa, že bez údajov o štátnej pomoci v jednotlivých odvetviach je ťažké vyvodiť závery o tom, či bola krízová pomoc primeraná a potrebná. Spôsobené hospodárske škody sa v jednotlivých odvetviach značne líšia a nástroje podpory a úroveň pomoci podľa odvetví môžu byť v jednotlivých členských štátoch tiež výrazne odlišné. Komisia však nemá vhodné údaje podľa jednotlivých odvetví.

³⁷ *The use of COVID-19-related state aid measures by EU Member States (Vydanie 1/2021, Vydanie 1/2022); Looking back at the State aid COVID Temporary Framework: the take-up of measures in the EU (Vydanie 3/2022); The use of crisis State aid measures in response to the Russian invasion of Ukraine (Vydanie 1/2023, Vydanie 1/2024).*

³⁸ Hodnotiaci tabuľka štátnej pomoci 2022, s. 44.

Komisia a niektoré členské štáty nezabezpečili dostatočnú transparentnosť prijímateľov štátnej pomoci

81 V roku 2012 Komisia v rámci modernizácie štátnej pomoci zaviedla posilnené pravidlá transparentnosti, aby sa mohli poskytovať lepšie informácie o vynakladaní verejných prostriedkov a aby si podniky mohli overiť, či je pomoc poskytnutá konkurenčným spoločnostiam zákonná. Podľa dočasných krízových rámcov Komisia od členských štátov vyžadovala, aby zverejňovali príslušné informácie o každej jednotlivej sume pomoci nad 100 000 EUR do 12 mesiacov od jej poskytnutia (v prípade poľnohospodárstva a rybného hospodárstva nad 10 000 EUR).

82 Keďže štátnu pomoc súvisiacu s krízou bolo možné schváliť podľa rôznych ustanovení článku 107 ZFEÚ, uplatňovali sa zjednodušené pravidlá transparentnosti. Napríklad v prípade pomoci poskytnutej podľa článku 107 ods. 2 písm. b) ZFEÚ podniku, ktorý musel pozastaviť činnosť z dôvodu vnútroštátnych obmedzení počas pandémie ochorenia COVID-19, neexistovala povinnosť transparentnosti. Podobne sa neuplatňovali žiadne povinnosti transparentnosti v prípade prijímateľov pomoci v súvislosti s pandemiou ochorenia COVID-19 mimo dočasných rámcov, pokiaľ sa tieto rozhodnutia netýkali jednotlivých podnikov. Tam, kde bola transparentnosť povinná, sme zaznamenali, že lehoty boli niekedy rôzne, a to od 3 do 12 mesiacov od poskytnutia pomoci, ale nepodarilo sa nám identifikovať jasné dôvody.

83 Komisia poskytla členským štátom na účely podávania správ IT nástroj [modul transparentného prideľovania \(TAM\)](#), do ktorého mohli nahrať údaje o prijímateľoch a poskytnutých sumách. Prípadne mohli členské štáty na tento účel použiť aj vnútroštátne alebo regionálne webové sídla týkajúce sa štátnej pomoci.

84 Tri zo štyroch členských štátov, ktoré sme kontrolovali, Nemecko, Francúzsko a Holandsko, používajú modul transparentného prideľovania. Zistili sme však, že informácie o výške individuálnej pomoci sa v prípade veľkej väčšiny opatrení v týchto troch členských štátoch často zverejňovali neskoro. V Nemecku a vo Francúzsku sa niekedy oneskorili až do dvoch rokov od uplynutia 12-mesačnej lehoty. V Nemecku sa niektoré orgány poskytujúce pomoc rozhodli využívať na zverejňovanie údajov o transparentnosti regionálne webové sídla, čo viedlo k nesúrodému zverejňovaniu a neúplným údajom v module transparentného prideľovania. Okrem toho sme v prípade všetkých troch členských štátov, ktoré používajú tento modul, zistili v zverejnených údajoch aj ďalšie nedostatky (pozri príklad Francúzska v [rámčeku 5](#)).

Rámček 5

Nekonzistentné a neúplné údaje v module transparentného pridelovania: Francúzsko

Do konca roka 2022 Francúzsko vykázalo výdavky vo výške 123,7 mld. EUR na schému záruk v súvislosti s pandémiou ochorenia COVID-19, ktorú Komisia schválila (s následnými zmenami) pod číslom SA.56709.

Zistili sme, že 23,6 mld. EUR (19 % z tejto sumy) pripadá na pomoc v sumách nižších ako 100 000 EUR. Podľa pravidiel transparentnosti sa nevyžadovalo ich vykazovanie.

Do konca roka 2023 modul transparentného pridelovania obsahoval prijímateľov pomoci v hodnote 337 mil. EUR, t. j. menej ako 0,4 % zo 100,1 mld. EUR pomoci, na ktorú sa vzťahovala povinnosť transparentnosti.

85 Poľsko používa vlastný nástroj na podávanie správ a informácie o štátnej pomoci zverejňuje na [vnútroštátnom webovom sídle](#). V porovnaní s ostatnými tromi členskými štátmi bol poľský register transparentnosti komplexný a informácie o poskytnutej pomoci sa uverejňovali včas.

86 Komisia pravidelne kontroluje plnenie povinností členských štátov v oblasti transparentnosti porovnávaním údajov o výdavkoch na štátnu pomoc, ktoré členské štáty zaznamenali v jej nástroji na podávanie správ (SARI2), so záznamami uverejnenými v module transparentného pridelovania. V roku 2023 Komisia posúdila, ako členské štáty dodržiavajú povinnosť transparentnosti v súvislosti s pomocou poskytnutou v roku 2021. Počas predchádzajúceho preskúmania v roku 2022 posudzovala dodržiavanie pravidiel členskými štátmi za roky 2018, 2019 a 2020. Hoci takéto kontroly poskytujú cenné informácie o dodržiavaní povinností týkajúcich sa transparentnosti členskými štátmi, tento prístup má zjavné obmedzenia. Údaje o transparentnosti a výdavkoch nie sú priamo porovnateľné a Komisia nemá istotu, že údaje v nástroji SARI2 sú presné. Komisia preto nemôže poskytnúť spoľahlivý odhad úrovne nedodržiavania ustanovení o transparentnosti.

87 Komisia sledovala prípady nedodržiavania povinností týkajúcich sa transparentnosti v príslušných členských štátoch. Jediným právnym prostriedkom, ktorým môže Komisia presadzovať plnenie povinností v oblasti transparentnosti, je však postup v prípade nesplnenia povinnosti. K tomu Komisia zatiaľ nepristúpila.

88 Informácie o dodržiavaní povinností v oblasti transparentnosti Komisia zatiaľ neuverejnila. Používatelia IT nástroja Komisie ani používatelia vlastných webových sídiel členských štátov o štátnej pomoci tak v súčasnosti nevedia, že tieto informácie sú potenciálne nespoľahlivé.

89 Vzhľadom na nejednotný rámec transparentnosti a na to, že nie všetky členské štáty si plnia svoje povinnosti v oblasti transparentnosti, sa domnievame, že požadovaná transparentnosť v súvislosti s prijímateľmi štátnej pomoci nie je v súčasnosti zabezpečená.

V súčasnosti neexistuje priamy a konzistentný rámec pre štátnu pomoc na podporu Európskej zelenej dohody a ďalších cieľov priemyselnej politiky

Štátna pomoc sa čoraz väčšmi využíva na podporu dosahovania cieľov priemyselnej politiky

90 Strategická nezávislosť EÚ a potreba zachovať a rozvíjať kľúčové priemyselné odvetvia v rámci EÚ sa v posledných rokoch stali významnou politickou témou. Energetická kríza, ktorá nasledovala po invázii Ruska na Ukrajinu, zvýraznila závislosť EÚ od fosílnych palív a urýchlila úsilie o dosiahnutie nulovej čistej bilancie emisií uhlíka³⁹. Zároveň sa v posledných rokoch priemyselná politika EÚ posunula od horizontálnejšieho prístupu smerom k poskytovaniu podpory vybraným priemyselným odvetviám. To sa odráža aj v pravidlách štátnej pomoci, kde po prijatí usmernení o dôležitých projektoch spoločného európskeho záujmu a o štátnej pomoci v oblasti klímy, ochrany životného prostredia a energetiky predstavuje krízový a prechodný rámec posledný krok v tomto procese. Hoci usmernenia o dôležitých projektoch spoločného európskeho záujmu a o štátnej pomoci v oblasti klímy, ochrany životného prostredia a energetiky platia v zásade pre všetky odvetvia, krízový a transformačný rámec sa vzťahuje na súbor vymenovaných odvetví, ktoré majú strategický význam pre prechod na klimaticky neutrálne hospodárstva⁴⁰ (pozri *rámček 1*).

³⁹ Oznámenie Komisie C/2023/1711, Dočasný krízový a prechodný rámec pre opatrenia štátnej pomoci na podporu hospodárstva v dôsledku agresie Ruska proti Ukrajine, bod 7.

⁴⁰ Pozri časť 2.8 krízového a prechodného rámca.

91 Komisia určila na obdobie 2023 – 2030 kumulované investičné potreby vo výške približne 92 mld. EUR s cieľom zvýšiť výrobné kapacity EÚ v oblasti určitých strategických emisne neutrálnych technológií, pričom sa zamerala na veternú energiu, solárne panely, tepelné čerpadlá, batérie a elektrolyzéry na výrobu vodíka⁴¹. Štátna pomoc nadobudla väčší význam aj pri podpore rozvoja výroby polovodičov alebo služieb cloudovej infraštruktúry s cieľom zaistiť bezpečnosť dodávok a posilniť suverenitu EÚ.

92 Zistili sme, že Komisia nemá presné údaje o celkovej štátnej pomoci pre priemysel v EÚ27, a preto takéto údaje nezverejňuje. Podľa odhadov však v rokoch 2019 až 2021 mohla takáto pomoc predstavovať viac ako 400 mld. EUR⁴². Okrem toho nie sú k dispozícii ani spoľahlivé údaje o sumách pre konkrétne priemyselné odvetvia a podľa členských štátov, a to ani v prípade odvetví, v ktorých EÚ sleduje osobitné ciele priemyselnej politiky.

Ďalšia úprava pravidiel štátnej pomoci viedla k vytvoreniu zložitého súboru rámcov, ktoré nie sú vždy jednotné alebo podložené ekonomickou analýzou

93 Štátna pomoc môže zlepšiť efektívnosť výsledkov trhu alebo prispieť k dosiahnutiu výsledkov verejnej politiky, ak je nepravdepodobné, že trh sám osebe dosiahne efektívne výsledky. Napríklad ak podniky nenesú celkové náklady na znižovanie emisií oxidu uhličitého bez pomoci, ale znáša ich spoločnosť, alebo ak sa začínajúce inovatívne technológie nevyužívajú dostatočne, pretože investori podceňujú ich skutočné možnosti. V takýchto prípadoch by sa štátnou pomocou mali riešiť trhové alebo iné systémové zlyhania s čo najnižšími nákladmi pre daňových poplatníkov a s čo najmenším narušením hospodárskej súťaže na vnútornom trhu.

⁴¹ SWD(2023) 68: *Commission Staff Working Document – Investment needs assessment and funding availabilities to strengthen EU's Net-Zero technology manufacturing capacity.*

⁴² Piechucka, J. a kol.; *Industrial Policies, Competition and Efficiency: The need for State aid control*, *Journal of Competition Law & Economics*, 2023, 00, s. 1 – 24.

94 Komisia by preto mala overiť, či negatívne účinky takýchto opatrení môžu vyvážiť ich pozitívne účinky (tzv. test vyváženosti), vymedziť podmienky, za ktorých považuje pomoc za nevyhnutnú a primeranú na riešenie zlyhaní trhu alebo systémových zlyhaní, a posúdiť jej stimulačný účinok pre prijímateľov. Analyzovali sme, či platné rámce štátnej pomoci prispievajú k posilneniu udržateľného rastu a umožňujú členským štátom jasne riešiť zlyhanie trhu alebo iné systémové zlyhanie prostredníctvom štátnej pomoci podľa spoločného súboru zásad posudzovania.

95 Od začiatku pandémie ochorenia COVID-19 Komisia ďalej upravila pravidlá štátnej pomoci s cieľom podporiť oživenie hospodárstva EÚ, posilniť jej strategickú autonómiu a uľahčiť prechod na klimaticky neutrálne hospodárstvo. V súčasnosti existuje niekoľko rámcov a usmernení, ktoré môžu tieto ciele rôznymi spôsobmi podporiť (pozri body **18** a **19**).

96 Podpora na uľahčenie prechodu na klimaticky neutrálne hospodárstvo je naďalej možná aj podľa všeobecného nariadenia o skupinových výnimkách⁴³ a ďalších rámcov usilujúcich o dosiahnutie horizontálnych cieľov, ako je rámec pre štátnu pomoc na výskum, vývoj a inovácie⁴⁴ alebo usmernenia o regionálnej pomoci⁴⁵. Okrem toho môže Komisia posudzovať štátnu pomoc priamo podľa článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ, napríklad na posilnenie bezpečnosti dodávok, odolnosti a digitálnej suverenity v oblasti polovodičových technológií. To znamená, že podľa rôznych rámcov sa na rovnaké opatrenie môžu uplatňovať rôzne podmienky. V inej správe sme upozornili na prípad, keď sa opatrenia z príslušného dôležitého projektu spoločného európskeho záujmu posudzovali buď podľa Usmernení o štátnej pomoci v oblasti klímy, ochrany životného prostredia a energetiky, alebo podľa všeobecného nariadenia o skupinových výnimkách, čo medzi niektorými realizátormi projektov viedlo k nejasnostiam⁴⁶.

97 Tieto usmernenia a rámce sa zameriavajú na rôzne fázy hodnotového reťazca a stanovujú sa v nich rôzne podmienky na schválenie pomoci. Nie sú však vždy konzistentné pri vymedzení zlyhanie trhu, maximálnej výšky štátnej pomoci, ktorú možno poskytnúť pre každého prijímateľa (tzv. intenzita pomoci), pravidiel kumulácie alebo požiadavky na *ex post* hodnotenie (pozri **prílohu III**).

⁴³ Nariadenie Komisie (EÚ) č. 651/2014.

⁴⁴ Oznamenie 2014/C 198/01: Rámec pre štátnu pomoc na výskum, vývoj a inovácie.

⁴⁵ Oznamenie 2021/C 153/01: Usmernenia o regionálnej štátnej pomoci.

⁴⁶ Osobitná správa 11/2024.

98 Počas nášho auditu okrem toho Komisia nedokázala odôvodniť uplatňovanie odlišných úrovní intenzity pomoci alebo rôznych pravidiel kumulácie podpor. To celkovo vytvára zložitý súbor rámcov a pravidiel pre štátnu pomoc na podporu cieľov priemyselnej politiky EÚ.

Komisia dostatočne neposúdila potrebu dočasného krízového a prechodného rámca ani jeho potenciálny vplyv

99 Viac spôsobov, ako môžu členské štáty poskytovať štátnu pomoc podnikom, predstavuje riziko pre účinné fungovanie vnútorného trhu, pretože členské štáty s väčšími rozpočtovými prostriedkami môžu vynaložiť viac prostriedkov než ostatné a narušiť hospodársku súťaž poskytovaním vyššej štátnej pomoci v určitých odvetviach. Preverovali sme teda, či Komisia správne posúdila potrebu krízového a prechodného rámca a jeho potenciálny vplyv.

100 Komisia sa vo svojich [usmerneniach pre lepšiu právnu reguláciu z roku 2021](#) zaväzuje posudzovať všetky svoje hlavné politické iniciatívy. Zistili sme však, že pred prijatím krízového a prechodného rámca Komisia neposúdila jeho vplyv, na rozdiel od Usmernení o štátnej pomoci v oblasti klímy, ochrany životného prostredia a energetiky, kde vykonala posúdenie vplyvu s cieľom posúdiť prínosy štátnej pomoci⁴⁷. Podľa Komisie to bolo spôsobené situáciou krízy, ktorá prevládala v roku 2023.

101 Komisia na začiatku roka 2023 uskutočnila konzultácie s členskými štátmi a získala aj informácie od zástupcov priemyslu. Nevykonala však ekonomické posúdenie potreby štátnej pomoci, ale odôvodnila ju v oprávnených odvetviach potrebou strategickej autonómie a zabezpečenia zvýšenia úrovne výroby v EÚ. Okrem toho Komisia zatiaľ neposúdila vplyv existujúcej štátnej pomoci v týchto odvetviach vrátane opatrení financovaných z politiky súdržnosti EÚ alebo z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti.

102 Komisia to vysvetľuje potrebou rýchlych opatrení po prijatí zákona o znížení inflácie (IRA) a ďalších iniciatív v Spojených štátoch v roku 2022 (pozri [rámček 6](#)) a ďalším úsilím o urýchlenie zelenej transformácie.

⁴⁷ [SWD\(2022\) 19: Impact assessment accompanying the Guidelines on State aid for climate, environmental protection and energy 2022.](#)

Rámček 6

Zákon o znižovaní inflácie a ďalšie iniciatívy v Spojených štátoch

Zákon o znižovaní inflácie (IRA) je opatrenie na zosúladenie rozpočtu USA. Jeho cieľom bolo obmedziť infláciu zvýšením zdanenia a následne tieto príjmy použiť prostredníctvom daňových úľav na investície do domácej výroby energie a výrobného odvetvia s cieľom znížiť emisie oxidu uhličitého v USA. Tým, že tento zákon pôsobí stimulačne na zahraničné investície podnikov, ktoré sa rozhodnú z dôvodu vyšších súm dostupnej pomoci investovať radšej v USA ako v EÚ, môže narúšať hospodársku súťaž s EÚ. Okrem tohto zákona sa v júni 2022 uplatnil aj **zákon o obrannej výrobe** s cieľom urýchliť domácu výrobu emisne neutrálnych technológií, ako sú solárne zariadenia, tepelné čerpadlá alebo palivové články. A napokon, cieľom **zákona o čipoch a vede** z augusta 2022 je posilniť domácu výrobu a dodávateľské reťazce a investovať do výskumu, vývoja, vedy a technológií.

103 Komisia pred prijatím krízového a prechodného rámca nepredložila žiadne hodnotenie potenciálneho vplyvu zákona IRA na hospodárstvo EÚ. Predbežné posúdenie vplyvu tohto zákona uverejnené v októbri 2023 nebolo jednoznačné⁴⁸. Nedávne štúdie⁴⁹ naznačili, že vplyv IRA by mohol byť obmedzenejší, než sa pôvodne predpokladalo. To taktiež nastoľuje otázku primeranosti úrovne dodatočnej verejnej podpory pre hospodárstvo EÚ.

104 Na rozdiel od iných usmernení krízový a prechodný rámec neposkytuje určité záruky. Napríklad v oddieloch 2.5 a 2.6 sa Komisia domnieva, že pomoc, ktorá spĺňa podmienky stanovené v týchto oddieloch, má motivačný účinok, alebo v oddiele 2.8 nepovažuje za nutné porovnávať plánované financovanie so scenármi bez pomoci. Neexistuje ani mechanizmus spätného vrátenia, ktorým by sa zabezpečilo, že pomoc zostane obmedzená na nevyhnutné minimum. Potreba investícií vo vymenovaných oprávnených odvetviach je opísaná veľmi stručne a všeobecne, napríklad ako podpora súkromných investícií na riešenie chýbajúcich produktívnych investícií v odvetviach, ktoré sú strategické pre prechod na klimaticky neutrálne hospodárstvo. To zahŕňa

⁴⁸ Oznámenie COM(2023) 684 Správa o politických iniciatívach EÚ na podporu investícií do čistých technológií.

⁴⁹ Nemecká rada ekonomických expertov (2023): *The Inflation Reduction Act: Is the new U.S. industrial policy a threat for Europe?*; Gros, D. a kol., *The EU and the US Inflation Reduction Act – No rose without thorns* (2023); Rusch, J. a kol., *Macroeconomic effects of the Inflation Reduction Act*, De Nederlandsche Bank (2023).

aj poskytovanie stimulov na rýchle nasadenie v reakcii na globálne výzvy, keď by sa nové investície mohli presmerovať do krajín mimo EÚ.

105 Táto zásada sa uplatňuje aj v prípade iných rámcov alebo usmernení, ako sú napríklad Usmernenia o štátnej pomoci v oblasti klímy, ochrany životného prostredia a energetiky, ako aj v prípade výskumu, vývoja a inovácií, vzhľadom na osobitné ťažkosti, ktorým podniky v týchto oblastiach čelia⁵⁰. Táto zásada sa uplatňuje aj v prípade iných rámcov alebo usmernení, ako sú napríklad Usmernenia o štátnej pomoci v oblasti klímy, ochrany životného prostredia a energetiky, ako aj v prípade výskumu, vývoja a inovácií⁵¹, vzhľadom na osobitné ťažkosti, ktorým podniky v týchto oblastiach čelia⁵².

106 Z našej analýzy takisto vyplynulo, že vyššia intenzita pomoci pre podporované oblasti v krízovom a prechodnom rámci nebola v súlade s intenzitou pomoci v ostatných usmerneniach, bez toho, aby bol doložený príslušný ekonomický dôvod. Veľký podnik, ktorý realizuje určitý projekt podľa oddielu 2.8 rámca, by mohol získať viac než dvojnásobnú sumu pomoci, ak by investoval do podporovanej oblasti s mimoriadne nízkou životnou úrovňou alebo s vysokou nezamestnanosťou (oblasť podľa písmena a)), v porovnaní s investíciami do nepodporovaných oblastí, t. j. 35 % namiesto 15 %. Podľa Usmernení o štátnej pomoci v oblasti klímy, ochrany životného prostredia a energetiky je však štandardná intenzita pomoci vyššia, ale môže byť zvýšená maximálne len o 15 % vzhľadom na ťažkosti, ktorým podniky čelia v oblasti podľa písmena a).

107 Podľa určitých usmernení o štátnej pomoci sa *ex ante* určujú spoločné výhody a pomoc sa potom povoľuje za vopred stanovených podmienok, ktorých cieľom je zabezpečiť nevyhnutnosť, vhodnosť a primeranosť opatrenia pomoci a vyvážené narušenie hospodárskej súťaže. V prípade krízového a prechodného rámca však neexistujú dôkazy o tom, že kritériá zabezpečujú, aby sa pomoc obmedzila na nevyhnutné minimum, bola vhodná a primeraná.

⁵⁰ Oznámenie 2021/C 153/01: Usmernenia o regionálnej štátnej pomoci.

⁵¹ Oznámenie 2022/C 414/01: Rámec pre štátnu pomoc na výskum, vývoj a inovácie.

⁵² Oznámenie 2021/C 153/01: Usmernenia o regionálnej štátnej pomoci, bod 4.

108 Podľa krízového a prechodného rámca môžu členské štáty poskytovať pomoc aj bez toho, aby sa zabezpečilo, že akékoľvek narušenie hospodárskej súťaže vyvážia spoločné výhody. V dôsledku toho je pravdepodobné, že prínosy jednotlivých opatrení sa budú líšiť, keďže investičné potreby sú v jednotlivých odvetviach a častiach hodnotového reťazca odlišné. Komisia tvrdí, že existujú dostatočné záruky, aby sa zabránilo tomu, že niektoré členské štáty vynaložia viac prostriedkov než ostatné, a možnému narušeniu hospodárskej súťaže na vnútornom trhu, a to najmä preto, že rámce štátnej pomoci, ktorými sa zaoberá tento audit, sú dočasné. Existuje však riziko, že aj dočasné výnimky môžu mať dlhodobý vplyv na hospodársku súťaž na vnútornom trhu. Komisia zatiaľ nespresnila, ako by mal vyzerať budúci rámec štátnej pomoci na podporu cieľov priemyselnej politiky EÚ. Ďalším rizikom je, že členské štáty môžu využiť krízový a prechodný rámec alebo iné budúce rámce na prilákanie investícií z členských štátov, ktoré pomoc neposkytujú. V dôsledku toho by sa štátna pomoc mohla koncentrovať v niektorých členských štátoch a mohla by narušiť integritu vnútorného trhu.

109 Domnievame sa tiež, že Komisia potrebu krízového a prechodného rámca a jeho potenciálny vplyv neposúdila dostatočne. Zostáva takisto nejasné, ako Komisia plánuje riešiť riziko dezintegrácie vnútorného trhu vyplývajúce z čoraz rozmanitejších prístupov členských štátov k poskytovaniu štátnej pomoci prostredníctvom dočasných krízových rámcov. Na rozdiel od dočasného krízového a prechodného rámca obsahujú dôležité projekty spoločného európskeho záujmu zo svojej podstaty európsky rozmer, pretože si vyžadujú cezhraničnú spoluprácu medzi podnikmi. Pri týchto projektoch však nie sú zabezpečené rovnaké podmienky pre podniky v rôznych členských štátoch, pokiaľ ide o prístup k verejnému financovaniu⁵³. Riešenie týchto výziev si môže vyžadovať komplexnejšiu reakciu, ktorá pôjde nad rámec toho, čo je možné dosiahnuť v rámci štátnej pomoci.

⁵³ Osobitná správa 15/2023, body 65 – 69.

Závery a odporúčania

110 Dospeli sme k záveru, že prijatím dočasných rámcov pre štátnu pomoc Komisia pohotovo reagovala na potrebu členských štátov použiť štátnu pomoc na nápravu narušenia hospodárstva vplyvom pandémie ochorenia COVID-19 a invázie Ruska na Ukrajinu. Jej hodnotenie opatrení vnútroštátnej pomoci však bolo obmedzené a Komisia čelila ťažkostiam pri monitorovaní opatrení zavedených členskými štátmi v rámci dočasných krízových rámcov a pri posudzovaní ich vplyvu na hospodársku súťaž na vnútornom trhu. Tieto ťažkosti pramenili najmä z nedostatku spoľahlivých informácií o štátnej pomoci od členských štátov.

111 Dočasné krízové rámce Komisie pre štátnu pomoc umožnili členským štátom rýchlo navrhnúť opatrenia štátnej pomoci podľa spoločných zásad a so zreteľom na obmedzenie hospodárskych škôd. Komisia síce poskytla právnu istotu a znížila administratívne zaťaženie, ale nebola schopná pred prijatím rámcov vykonať ekonomické posúdenie, ktorým by sa zabezpečilo, že pomoc bude obmedzená na nevyhnutné minimum. V prípade krízového rámca súvisiaceho s Ukrajinou Komisia stanovila vhodné ciele a kritériá, aby zabezpečila, že podporné opatrenia budú účinne zamerané na podniky najviac postihnuté krízou. V prípade rámca pre COVID-19 sa to v takej miere nepodarilo. Aj v prípade krízového rámca súvisiaceho s Ukrajinou však môžu zmeny zavedené prostredníctvom plánu REPowerEU zvýšiť riziko neprimeraného narušenia trhu (pozri body 27 – 40).

112 Po prijatí prvých dvoch dočasných krízových rámcov sa Komisii podarilo skrátiť čas potrebný na posúdenie schém pomoci oznámených členskými štátmi na menej ako dva mesiace, ktoré sa vyžadujú v právnych predpisoch. Komisii však často chýbali ďalšie podrobné informácie o opatreniach, ktoré členské štáty zaviedli. Týkalo sa to najmä vnútroštátnych zastrešujúcich schém. Tie umožnili členským štátom prijať veľký počet opatrení štátnej pomoci bez ďalšieho oznámenia, ale zároveň predstavovali významné riziko z hľadiska účinného monitorovania štátnej pomoci Komisiou. Okrem toho sme zistili, že členské štáty nemali vždy zavedené účinné kontrolné mechanizmy a často sa spoliehali na vlastné vyhlásenia prijímateľov, čo komplikovalo krížovú kontrolu dodržiavania pravidiel kumulácie, najmä v členských štátoch, ktoré nemajú centrálny register štátnej pomoci (pozri body 41 – 55).

113 Napriek tomu, že sa od roku 2020 významne zvýšili výdavky na štátnu pomoc, Komisia svoje pravidelné monitorovanie dočasne počas kríz znížila, čo viedlo k obmedzeniu pokrytia vnútroštátnych režimov a k vzniku dlhších časových odstupov, než bolo v roku 2024 prijaté rozhodnutie o návrate k ročnému monitorovaniu. Tým sa

znížila užitočnosť monitorovania, ktorým Komisia kontroluje, či členské štáty dodržiavajú jej rozhodnutia a pravidlá štátnej pomoci. Napokon, napriek tomu, že rozpočty a prístupy členských štátov k štátnej pomoci sa výrazne líšili, rovnako ako hospodárske škody v jednotlivých odvetviach, štúdia Komisie o vplyve štátnej pomoci súvisiacej s pandémiou COVID-19 sa nezaoberala účinkami tejto podpory na hospodársku súťaž. Je teda ešte potrebné vyvodíť ponaučenia, ako v budúcnosti navrhnuť lepšie ciele opatrenia (pozri body 56 – 67).

Odporúčanie 1 – Posilniť posudzovanie a monitorovanie schém štátnej pomoci

Komisia by mala posilniť svoj dohľad tým, že:

- a) rozšíri posúdenie očakávaného dosahu oznámených schém štátnej pomoci;
- b) zlepši monitorovanie opatrení pomoci, najmä pri zastrešujúcich schémach, a skutočne poskytnutých súm pomoci podľa jednotlivých schém;
- c) bude podporovať používanie centrálnych registrov štátnej pomoci na úrovni členských štátov alebo EÚ s cieľom uľahčiť monitorovanie pravidiel kumulácie, napríklad na základe budúceho centrálného registra pomoci *de minimis*;
- d) bude vyberať opatrenia pomoci zavedené členskými štátmi a skontroluje, či sú v súlade s rámcom EÚ pre štátnu pomoc na základe spoľahlivej metodiky a reprezentatívnej vzorky prípadov.

Cieľový dátum vykonania: 2025

Odporúčanie 2 – Vyhodnotiť vplyv štátnej pomoci súvisiacej s krízou na hospodársku súťaž

Komisia by mala vyhodnotiť vplyv štátnej pomoci poskytnutej počas nedávnych kríz na hospodársku súťaž na vnútornom trhu vrátane toho, v akom rozsahu bola táto pomoc nápravou narušenia hospodárstva a v akom rozsahu prispela k podpore obnovy. Toto hodnotenie by sa malo zamerať na odvetvia s potenciálne vyšším rizikom narušenia hospodárskej súťaže.

Cieľový dátum vykonania: 2028.

114 Zo správ členských štátov vyplýva, že výdavky na štátnu pomoc súvisiacu s krízou zostali výrazne pod úrovňou finančnej podpory schválenej Komisiou. Komisia však v súčasnosti nemá k dispozícii spoľahlivé údaje o štátnej pomoci poskytnutej členskými štátmi, ani o celkovej výške takejto pomoci, ani o sumách poskytnutých rôznym hospodárskym odvetviam vrátane tých, na ktoré sa zameriava priemyselná politika EÚ. Komisia v súčasnosti nie je schopná zabezpečiť ani porovnateľnosť údajov nahlásených členskými štátmi medzi jednotlivými krajinami. Toto obmedzenie jej komplikuje schopnosť posúdiť účinnosť dočasných krízových rámcov a prínos štátnej pomoci z hľadiska cieľov priemyselnej politiky EÚ. Domnievame sa, že vyvodenie záverov o tom, či bola krízová pomoc primeraná alebo potrebná, je ťažké bez údajov o štátnej pomoci v jednotlivých odvetviach, členské štáty však v súčasnosti nie sú povinné takéto údaje vykazovať (pozri body 68 – 80).

115 Keďže povinnosti týkajúce sa transparentnosti nie sú v rámci EÚ pre štátnu pomoc konzistentné a nie všetky členské štáty si plnia svoje zákonné ohlasovacie povinnosti, v súčasnosti nepanuje v oblasti prijímateľov štátnej pomoci dostatočná transparentnosť. Tento nedostatok obmedzuje možnosť vyvodenia zodpovednosti, ako aj množstvo dostupných informácií o vynakladaní verejných prostriedkov (pozri body 81 – 89).

Odporúčanie 3 – Zvýšiť transparentnosť štátnej pomoci a zlepšiť jej vykazovanie na účely tvorby politiky na základe dôkazov

Komisia by mala:

- a) posilniť zodpovednosť a transparentnosť zosúladením svojich pravidiel transparentnosti v oblasti štátnej pomoci s cieľom zabezpečiť, aby členské štáty včas a konzistentne zverejňovali úplné a presné informácie o štátnej pomoci poskytnutej v rámci všetkých krízových schém;
- b) riešiť nedostatok údajov o využívaní štátnej pomoci v členských štátoch zhrmažďovaním podrobnejších údajov v jednotlivých odvetviach a ich vykazovaním vo svojej každoročnej hodnotiacej tabuľke.

Cieľový dátum vykonania: a) pri prijímaní budúceho rámca a b) 2026.

116 Štátna pomoc sa čoraz väčšmi využíva na podporu dosahovania cieľov priemyselnej politiky, ako je posilnenie strategickej nezávislosti EÚ a prechod na klimaticky neutrálne hospodárstvo. Flexibilita pravidiel štátnej pomoci však viedla k vzniku zložitého súboru rôznych rámcov štátnej pomoci s pravidlami, ktoré nie sú vždy jednotné. Komisia takisto dostatočne neposúdila potrebu dočasného krízového a prechodného rámca a jeho potenciálny vplyv. Rozdielne prístupy členských štátov k poskytovaniu štátnej pomoci môžu viesť k narušeniu vnútorného trhu. Je potrebné, aby Komisia toto riziko riešila, čo si môže vyžadovať komplexnejšiu reakciu, ktorá pôjde nad rámec toho, čo je možné dosiahnuť v rámci štátnej pomoci (pozri body 90 – 109).

Odporúčanie 4 – Zlepšiť analýzu potreby štátnej pomoci na podporu cieľov priemyselnej politiky EÚ

Komisia by mala zjednodušiť a zefektívniť rámec štátnej pomoci na podporu cieľov priemyselnej politiky EÚ a podmieniť takúto pomoc spoľahlivou analýzou údajov, ktoré jasne dokladajú zlyhanie trhu na jednej strane a zvýšenie efektívnosti vnútorného trhu EÚ na strane druhej.

Cieľový dátum vykonania: 2026

Túto správu prijala komora II, ktorej predsedá Annemie Turtelboom, členka Dvora audítorov, v Luxemburgu na svojom zasadnutí dňa 11. septembra 2024.

Za Dvor audítorov

Tony Murphy
predseda

Prílohy

Príloha I – Právny rámec EÚ a usmernenia týkajúce sa štátnej pomoci

Príloha II – Hlavné črty dočasných krízových rámcov štátnej pomoci

Rámec pre COVID-19	Krízový rámec súvisiaci s Ukrajinou	Krízový a prechodný rámec
Trvanie		
19. marca 2020 – 30. júna 2022, s výnimkou konverzie a reštrukturalizácie dlhových nástrojov (do 30. 6. 2023) a oddielov 3.13 a 3.14 (do 31. 12. 2023).	23. marca 2022 – 8. marca 2023	9. marca 2023 – 31. decembra 2023 (oddiely 2.2, 2.3 a 2.7) 9. marca 2023 – 30. júna 2024 (oddiely 2.1 a 2.4) 9. marca 2023 – 31. decembra 2024 (oddiel 2.1 – odvetvie poľnohospodárskej prvovýroby, odvetvie rybolovu a akvakultúry) 9. marca 2023 – 31. decembra 2025 (oddiely 2.5, 2.6 a 2.8)
Otvorené pre podniky v ťažkostiach pred krízou?		
Nie, ale s výnimkami pre mikropodniky a malé podniky	Áno	Vo všeobecnosti áno, ale pomoc podľa oddielu 2.8 sa nevzťahuje na podniky v ťažkostiach
Možnosti štátnej pomoci		
<p>3.1 Obmedzené množstvo pomoci</p> <p>Dočasná obmedzená pomoc podnikom, ktoré sa ocitli v situácii náhleho nedostatku alebo dokonca nedostupnosti likvidity</p> <p><u>Hlavné kritériá</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Maximálna výška pomoci 2,3 mil. EUR na podnik s výnimkou odvetvia rybolovu a akvakultúry (do 345 000 EUR na podnik) a poľnohospodárskej prvovýroby (do 290 000 EUR na podnik) Pomoc nie je obmedzená na podniky postihnuté krízou 	<p>2.1 Obmedzené množstvo pomoci</p> <p>Dočasná obmedzená pomoc podnikom postihnutým ruskou agresiou voči Ukrajine, uloženými sankciami alebo odvetnými protiopatreniami</p> <p><u>Hlavné kritériá</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Maximálna výška pomoci 2 mil./2,25 mil. EUR na podnik s výnimkou odvetvia rybolovu a akvakultúry (do 300 000/335 000 EUR na podnik) a poľnohospodárskej prvovýroby (do 250 000/280 000 EUR na podnik) Pomoc možno udeliť iba podnikom postihnutým krízou 	
<p>3.2 Pomoc vo forme záruk alebo úverov</p> <p>Zabezpečenie prístupu k likvidite pre podniky, ktoré čelia náhlemu nedostatku</p> <p><u>Hlavné kritériá</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Uplatňujú sa pevné poplatky za záruky s výnimkami Celková výška úverov by mala byť nižšia ako dvojnásobok ročných mzdových nákladov alebo ako 25 % obratu prijímateľa, pokiaľ sa nepredloží primerané odôvodnenie 	<p>2.2 Podpora likvidity vo forme záruk</p> <p>Zabezpečenie prístupu k likvidite pre podniky postihnuté aktuálnou krízou</p> <p><u>Hlavné kritériá</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Uplatňujú sa pevné poplatky za záruky s výnimkami Celková výška úverov by mala byť nižšia ako 50 % nákladov na energie za posledných 12 mesiacov alebo ako 15 % ročného obratu prijímateľa, pokiaľ sa nepredloží primerané odôvodnenie 	

Rámec pre COVID-19	Krizový rámec súvisiaci s Ukrajinou	Krizový a prechodný rámec
<ul style="list-style-type: none"> Záruka je časovo obmedzená (6 rokov) a jej výška je obmedzená výnimkami Vzťahuje sa na investičné úvery alebo úvery na pracovný kapitál 	<ul style="list-style-type: none"> Záruka je časovo obmedzená (6 rokov) a jej výška je obmedzená výnimkami Vzťahuje sa na investičné úvery alebo úvery na pracovný kapitál 	
<p>3.3 Pomoc vo forme dotovaných úrokových sadzieb na úvery</p> <p>Zabezpečenie prístupu k likvidite pre podniky, ktoré čelia náhlemu nedostatku</p> <p><u>Hlavné kritériá</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Uplatňujú sa minimálne úrokové sadzby s výnimkami Obmedzené trvanie (6 rokov) s výnimkami Celková výška úverov menšia ako dvojnásobok ročných mzdových nákladov alebo ako 25 % obratu prijímateľa, pokiaľ sa nepredloží primerané odôvodnenie Vzťahuje sa na investičné potreby alebo pracovný kapitál 	<p>2.3 Podpora likvidity vo forme dotovaných úverov</p> <p>Zabezpečenie prístupu k likvidite pre podniky postihnuté aktuálnou krízou</p> <p><u>Hlavné kritériá</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Uplatňujú sa minimálne úrokové sadzby s výnimkami Obmedzené trvanie (6 rokov) s výnimkami Celková výška úverov by mala byť nižšia ako 50 % nákladov na energiu za posledných 12 mesiacov alebo ako 15 % ročného obratu prijímateľa, pokiaľ sa nepredloží primerané odôvodnenie Vzťahuje sa na investičné potreby alebo pracovný kapitál 	
<p>3.4 Pomoc vo forme záruk a úverov poskytovaných prostredníctvom úverových inštitúcií alebo iných finančných inštitúcií</p> <p>Pomoc vo forme záruk alebo úverov podľa oddielov 3.1, 3.2, 3.3 a 3.12 sa môže poskytovať prostredníctvom úverových inštitúcií a iných finančných inštitúcií ako sprostredkovateľov za osobitných podmienok</p>	<p>2.4 Pomoc na dodatočné náklady v dôsledku mimoriadne vysokého zvýšenia cien zemného plynu a elektrickej energie</p> <p><u>Hlavné kritériá</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Oprávnené náklady v závislosti od rastu cien a spotreby Pomoc je obmedzená na 50 % oprávnených nákladov a 4 mil. EUR na podnik s výnimkou prijímateľa, ktorí utrpeli ujmu znížením hospodárskej výkonnosti a ktorí môžu za určitých podmienok získať pomoc až do výšky 150 mil. EUR 	
<p>3.5 Poistenie krátkodobých úverov</p> <p>Obchodné a politické riziká spojené s vývozom do krajín uvedených v prílohe k oznámeniu týkajúceho sa krátkodobého poistenia vývozných úverov sú do 31. marca 2022 dočasne neobchodovateľné</p>	<p>2.5 Pomoc na zrýchlenie zavádzania energie z obnoviteľných zdrojov, uskladňovania a tepla z obnoviteľných zdrojov relevantná pre plán REPowerEU</p> <p>Zrýchlenie zavádzania solárnej kapacity, kapacity veternej energie, kapacity geotermálnej energie, uskladňovania elektrickej a tepelnej energie, obnoviteľného tepla, ako aj výroby obnoviteľného vodíka, bioplynu a biometánu z odpadu a zvyškov</p>	<p>2.5 Pomoc na zrýchlenie zavádzania energie z obnoviteľných zdrojov a uskladňovania energie relevantná pre plán REPowerEU</p> <p>Zrýchlenie a rozšírenie dostupnosti energie z obnoviteľných zdrojov nákladovo efektívnym spôsobom s cieľom rýchlo znížiť závislosť od dovozu fosílnych palív, zrýchliť energetickú transformáciu a dosiahnuť nižšie a stabilnejšie ceny energie prostredníctvom investičnej pomoci a na zrýchlenie zavádzania energie z obnoviteľných zdrojov a uskladňovania</p>
<p>3.6 Pomoc na výskum a vývoj v oblasti ochorenia COVID-19</p> <p>Pomoc na výskumné a vývojové projekty týkajúce sa ochorenia COVID-19 a iného relevantného protivírusového výskumu za určitých podmienok</p>		

Rámec pre COVID-19	Krizový rámec súvisiaci s Ukrajinou	Krizový a prechodný rámec
<p>3.7 Investičná pomoc na infraštruktúry na testovanie a rozširovanie výroby</p> <p>Investičná pomoc na výstavbu alebo modernizáciu infraštruktúr na testovanie a rozširovanie výroby potrebných na vývoj, testovanie a rozširovanie výroby príslušných produktov súvisiacich s ochorením COVID-19 až po ich prvé priemyselné nasadenie pred sériovou výrobou</p>	<p><u>Hlavné kritériá</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Súťažné ponukové konanie s výnimkami na daňové výhody a malé projekty za určitých podmienok 	<p>energie a prevádzkovej pomoci na zrýchlenie zavádzania energie z obnoviteľných zdrojov a uskladňovania energie</p> <p><u>Hlavné kritériá</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Súťažné ponukové konanie alebo administratívne stanovenie členským štátom na základe údajov o investičných nákladoch (investičná pomoc)
<p>3.8 Investičná pomoc na výrobu produktov súvisiacich s ochorením COVID-19</p>	<ul style="list-style-type: none"> Zachovanie prevádzkových stimulov a cenových signálov a riešenie neočakávaných ziskov 	<ul style="list-style-type: none"> Pomoc poskytovaná vo forme dvojstranných rozdielových zmlúv prostredníctvom súťažného ponukového konania alebo s administratívne stanovenou realizačnou cenou na pokrytie očakávaných čistých nákladov (prevádzková pomoc)
<p>3.9 Pomoc vo forme odkladu platenia daní alebo príspevkov na sociálne zabezpečenie</p> <p>Schémy pomoci spočívajúce v dočasnom odklade platenia daní alebo príspevkov na sociálne zabezpečenie, ktoré sa vzťahujú na podniky (vrátane samostatne zárobkovo činných osôb) obzvlášť postihnuté pandémiou ochorenia COVID-19, napríklad v určitých odvetviach, regiónoch alebo určitej veľkosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> Komisia sa všeobecne domnieva, že bez pomoci by prijímatelia pokračovali vo svojich činnostiach bezo zmien (stimulačný účinok) 	<ul style="list-style-type: none"> Komisia sa všeobecne domnieva, že bez pomoci by prijímatelia pokračovali vo svojich činnostiach bezo zmien (stimulačný účinok)

Rámec pre COVID-19	Krizový rámec súvisiaci s Ukrajinou	Krizový a prechodný rámec
<p>3.10 Pomoc vo forme dotácií na mzdy pre zamestnancov, aby sa zabránilo prepúšťaniu počas pandémie ochorenia COVID-19</p> <p>Schémy pomoci koncipované na predchádzanie prepúšťaniu počas pandémie ochorenia COVID-19 pre podniky v určitých odvetviach, regiónoch alebo určitej veľkosti, ktoré sú obzvlášť postihnuté pandémiou ochorenia COVID-19.</p>	<p>2.6 Pomoc na dekarbonizáciu priemyselných výrobných procesov prostredníctvom elektrifikácie alebo využívania obnoviteľného vodíka a vodíka vyrábaného pomocou elektriny za splnenia určitých podmienok a na opatrenia v oblasti energetickej efektívnosti</p> <p>Uľahčenie investícií do dekarbonizácie priemyselných činností, najmä prostredníctvom elektrifikácie a technológií využívajúcich obnoviteľný vodík a vodík vyrábaný pomocou elektriny, a do opatrení na zvýšenie energetickej efektívnosti v priemyselných odvetviach</p>	<p>2.6 Pomoc na dekarbonizáciu priemyselných výrobných procesov prostredníctvom elektrifikácie alebo využívania obnoviteľného vodíka a vodíka vyrábaného pomocou elektriny za splnenia určitých podmienok a na opatrenia v oblasti energetickej efektívnosti</p> <p>Uľahčenie investícií do dekarbonizácie priemyselných činností a zrýchlenie elektrifikácie a opatrení na zvýšenie energetickej efektívnosti v priemysle a do výroby obnoviteľného vodíka a vodíka vyrábaného pomocou elektriny</p>
<p>3.11 Rekapitalizačné opatrenia</p> <p>Pomoc vo forme nástrojov vlastného alebo hybridného kapitálu pre podniky, ktoré majú finančné ťažkosti v dôsledku pandémie ochorenia COVID-19, za osobitných podmienok oprávnenosti a vstupu</p> <p><u>Hlavné kritériá</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Bez zásahu štátu by prijímateľ ukončil svoju činnosť alebo by mal vážne problémy s udrжанím svojej prevádzky • Intervencia je v spoločnom záujme • Prijímateľ nemôže nájsť financovanie na trhu za prijateľných podmienok • Rekapitalizácia nesmie prekročiť minimum potrebné na zabezpečenie životaschopnosti prijímateľa a nemala by presahovať rámec obnovenia kapitálovej štruktúry prijímateľa na úroveň pred pandémie ochorenia COVID-19. • Primeraná odmena štátu • Rekapitalizačné opatrenie musí obsahovať primerané stimuly, aby sa rekapitalizácia splatila, keď sa hospodárstvo stabilizuje 	<p><u>Hlavné kritériá</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Pomoc nesmie presiahnuť 10 % rozpočtu v rámci schémy, s určitými výnimkami. Investície musia viesť k zníženiu priamych emisií skleníkových plynov o 40 % alebo k zníženiu spotreby energie o 20 % • Súťažné ponukové konanie alebo oprávnené náklady vypočítané ako rozdiel medzi nákladmi na podporovaný projekt a úsporami nákladov s maximálnou intenzitou pomoci 40 % s bonusmi pre MSP a na investície, ktoré presahujú minimálne požiadavky na zníženie emisií skleníkových plynov alebo spotreby energie • Riešenie neočakávaných ziskov, a to aj v čase extrémne vysokých cien elektriny alebo zemného plynu, zavedením mechanizmu spätného vrátenia vymedzeného <i>ex ante</i> 	<p><u>Hlavné kritériá</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Pomoc nesmie presiahnuť 10 % rozpočtu v rámci schémy alebo 200 mil. EUR, s určitými výnimkami. Investície musia viesť k zníženiu priamych emisií skleníkových plynov o 40 % alebo k zníženiu spotreby energie o 20 % • Súťažné ponukové konanie alebo oprávnené náklady vypočítané ako rozdiel medzi nákladmi na podporovaný projekt a úsporami nákladov s maximálnou intenzitou pomoci 40 % s bonusmi pre MSP a na investície, ktoré presahujú minimálne požiadavky na zníženie emisií skleníkových plynov alebo spotreby energie. Oprávnené náklady môžu zodpovedať aj investičným nákladom na vybavenie, stroje alebo zariadenia potrebné na dosiahnutie elektrifikácie, prechodu na vodík alebo palivá odvodené z vodíka alebo na zvýšenie energetickej efektívnosti, pričom sa uplatňuje maximálna intenzita pomoci

Rámec pre COVID-19	Krizový rámec súvisiaci s Ukrajinou	Krizový a prechodný rámec
<p>3.12 Pomoc vo forme podpory na nekryté fixné náklady</p> <p><u>Hlavné kritériá</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Nekryté fixné náklady, ktoré nie sú kryté príspevkom zo zisku, vzniknuté v období od 1. marca 2020 do 30. júna 2022 Pokles obratu minimálne o 30 % Maximálna výška pomoci 12 mil. EUR na podnik <p>Maximálna intenzita pomoci 70 % s výnimkou mikropodnikov a malých podnikov (90 %)</p>	<ul style="list-style-type: none"> Komisia sa všeobecne domnieva, že bez pomoci by prijímatelia pokračovali vo svojich činnostiach bezo zmien (stimulačný účinok) 	<ul style="list-style-type: none"> Riešenie neočakávaných ziskov, a to aj v čase extrémne vysokých cien elektriny alebo zemného plynu, zavedením mechanizmu spätného vrátenia vymedzeného vopred Komisia sa všeobecne domnieva, že bez pomoci by prijímatelia pokračovali vo svojich činnostiach bezo zmien (stimulačný účinok)
<p>3.13 Investičná podpora na ceste k udržateľnej obnove</p> <p>Pomoc na prekonanie nedostatku investícií v hospodárstve v dôsledku krízy</p> <p><u>Hlavné kritériá</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Maximálna intenzita pomoci: 15 %, s bonusom pre MSP vo výške 10 percentuálnych bodov alebo bonusom pre malé podniky vo výške 20 percentuálnych bodov, s výnimkami pre podporované oblasti. Maximálna výška pomoci 10 mil. EUR na podnik. Zvýšené stropy na záruky a úvery. 	<p>2.7 Pomoc na dodatočné zníženie spotreby elektrickej energie</p> <p><u>Hlavné kritériá</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Dosiahnuť zníženie spotreby elektrickej energie, na ktoré sa vzťahujú články 3 a 4 nariadenia (EÚ) 2022/1854. Finančná kompenzácia sa vypláca za dodatočnú nespotrebovanú elektrinu v porovnaní s očakávanou spotrebou. Pomoc sa musí poskytnúť v rámci súťažného ponukového konania. Odmena sa poskytuje na základe skutočného dodatočného zníženia spotreby elektrickej energie. 	
<p>3.14 Podpora platobnej schopnosti</p> <p>Pomoc ako stimul na súkromné investície do vlastného kapitálu, podriadeného dlhu alebo kvázi vlastného kapitálu.</p> <p><u>Hlavné kritériá</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Vo forme verejných záruk alebo podobných opatrení pre špecializované investičné fondy na investovanie do konečných prijímateľov. Oprávnené sú len MSP a malé spoločnosti so strednou trhovou kapitalizáciou. Platia osobitné podmienky na rozdelenie rizika. 		<p>2.8 Pomoc na zrýchlené investície do odvetví relevantných pre prechod na klimaticky neutrálne hospodárstvo</p> <p>Podpora súkromných investícií s cieľom riešiť nedostatok výrobných investícií v odvetviach, ktoré sú strategické pre prechod na klimaticky neutrálne hospodárstvo</p> <p>Poskytnutie stimulov na ich rýchle zavedenie aj s ohľadom na globálne výzvy, ktoré predstavujú hrozbu presmerovania nových investícií v týchto odvetviach do tretích krajín mimo Európskeho hospodárskeho priestoru</p>

Rámec pre COVID-19	Krizový rámec súvisiaci s Ukrajinou	Krizový a prechodný rámec
<ul style="list-style-type: none"> Maximálna výška poskytnutého financovania je 10 mil. EUR na podnik. 		<p><u>Hlavné kritériá</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Investičná pomoc na výrobu príslušných zariadení na prechod na klimaticky neutrálne hospodárstvo, konkrétne batérií, solárnych panelov, veterných turbín, tepelných čerpadiel, elektrolyzéro a zariadení na zachytávanie, využívanie a ukladanie oxidu uhličitého (CCUS), alebo na výrobu kľúčových komponentov, alebo na výrobu či zhodnocovanie súvisiacich surovín. Pomoc sa nesmie poskytovať na uľahčenie premiestnenia výrobných činností medzi členskými štátmi. Stimulačný účinok sa predpokladá, ak prijímateľ požiada o pomoc pred začatím prác. Maximálna intenzita pomoci 15 %, 20 % (oblasti „c“) alebo 35 % (oblasti „a“) s doplnkovými príspevkami pre MSP, ktoré si podávajú žiadosť v rámci schém pomoci. Maximálna výška pomoci 150 mil. EUR, 200 mil. EUR (oblasti „c“) alebo 350 mil. EUR (oblasti „a“) v rámci schém pomoci. Individuálna pomoc je možná do výšky subvencie, ktorú by prijímateľ preukázateľne získal na ekvivalentnú investíciu v jurisdikcii tretej krajiny mimo Európskeho hospodárskeho priestoru, za osobitných podmienok vrátane požiadaviek na investície v podporovaných oblastiach.

Zdroj: EDA.

Príloha III – Porovnanie usmernení o štátnej pomoci na podporu obnovy a transformácie

Stav	Oznámenie o dôležitých projektoch spoločného európskeho záujmu	Usmernenia o štátnej pomoci v oblasti klímy, ochrany životného prostredia a energetiky	Krízový a prechodný rámec (2.5, 2.6 a 2.8)
Zlyhanie trhu	Dôležité zlyhanie trhu alebo systému alebo spoločenské výzvy	Zvyškové zlyhanie trhu (ktoré neriešia iné politiky a opatrenia)	Nevyžaduje sa
Intenzita pomoci	Medzera vo financovaní (kontrafaktuálna):	1. Uskutoční sa súťažné ponukové konanie, s výnimkami 2. Považuje sa za primeranú, ak sa dodrží maximálna intenzita pomoci uvedená v oddiele 4 pre konkrétne druhy pomoci	2.5: súťažné ponukové konanie alebo administratívne stanovenie 2.6: rozdiel medzi nákladmi a úsporou nákladov alebo dodatočnými príjmami, alebo prostredníctvom súťažného ponukového konania 2.8: maximálna intenzita pomoci alebo zodpovedajúca pomoc
Spätné vrátenie	Áno	Áno	Nie
Maximálne sumy pomoci	Nie	Nie	2.5: nie 2.6: 200 mil. EUR s možnou výnimkou v prípade primeraného odôvodnenia 2.8: 150, 250 alebo 350 mil. EUR v závislosti od oblasti, bez maximálnej výšky zodpovedajúcej pomoci
Bonus pre MSP	Nie	Áno	Áno
Kumulácia s centrálnymi riadenými fondmi	Celkové verejné financovanie nepresahuje najvyššiu sadzbu	Potreba kontroly nadmernej kompenzácie	2.5 a 2.6: možné pre rôzne oprávnené náklady 2.8: pravidlá kumulácie sa týkajú len inej štátnej pomoci, nie centrálnych riadených fondov
Stimulačný účinok	Áno	Áno	2.5 a 2.6: Stimulačný účinok 2.8: predpokladá sa, ak sa žiadosť podá pred začatím prác
Nevyhnutnosť a primeranosť	Potvrdené na základe medzery vo financovaní s možným spätným vrátením finančných prostriedkov	Nevyhnutnosť: riešenie zostávajúceho zlyhanie trhu a stimulačný účinok Proporcionalita: pomoc obmedzená na nevyhnutné minimum – pozri maximálnu intenzitu pomoci.	Nevyhnutnosť: predpokladá sa Primeranosť: predpokladá sa, ak sa dodrží maximálna intenzita pomoci
Posúdenie vplyvu	Nie	Áno	Nie
Negatívne účinky, ktoré sa majú zohľadniť	Test vyváženia: negatívne účinky sa týkajú predvídateľného vplyvu na hospodársku súťaž medzi podnikmi na príslušných trhoch s výrobkami riziko nadmernej kapacity, riziko uzavretia trhu a dominantného postavenia na trhu a riziko subvenčných pretekov medzi členskými štátmi	Test vyváženia: negatívne účinky vymedzené podľa typu projektu (vplyv na hospodársku súťaž a obchod)	Nie je potrebný žiadny test vyváženia
Ex post hodnotenie	Komisia môže požiadať o ex post hodnotenie	Áno, Komisia môže požiadať v prípade jednotlivých schém, de facto sa vyžaduje pri schémach nad 150 mil. EUR ročne alebo nad 750 mil. EUR počas celého trvania	Nepredpokladá sa

Zdroj: EDA.

Skratky

CEEAG: usmernenia o štátnej pomoci v oblasti klímy, ochrany životného prostredia a energetiky

HDP: hrubý domáci produkt

IPCEI: dôležité projekty spoločného európskeho záujmu

IRA: zákon o znižovaní inflácie

MSP: malé a stredné podniky

ZFEÚ: Zmluva o fungovaní Európskej únie

Slovník

Centrálne riadené fondy: finančné prostriedky EÚ spravované inštitúciami, agentúrami, spoločnými podnikmi alebo inými subjektmi EÚ, ktoré nie sú priamo alebo nepriamo pod kontrolou členských štátov.

Dôležité projekty spoločného európskeho záujmu veľké cezhraničné projekty viacerých členských štátov zamerané na prekonanie významných zlyhaní trhu alebo systémových zlyhaní. Ich cieľom je umožniť prelomové inovácie a podporiť investície do infraštruktúry, ktoré majú veľký význam pre Úniu a majú jasne vymedzené pozitívne účinky presahovania na vnútorný trh a spoločnosť ako celok.

Európska zelená dohoda: stratégia rastu, ktorú EÚ prijala v roku 2019 s cieľom dosiahnuť, aby bola EÚ do roku 2050 klimaticky neutrálna.

Hrubý domáci produkt: základný ukazovateľ celkovej veľkosti ekonomiky určitej krajiny.

Klimaticky neutrálné hospodárstvo: hospodárstvo s nulovými čistými emisiami skleníkových plynov.

Kumulácia: kombinácia jedného opatrenia štátnej pomoci s ďalšími takýmito opatreniami.

Lepšia právna regulácia: koncepcia, ktorá usmerňuje politiku a tvorbu práva EÚ na základe zásad, že regulácia by mala dosiahnuť svoje ciele pri minimálnych nákladoch a mala by byť navrhnutá transparentným spôsobom založeným na dôkazoch s účasťou občanov a zainteresovaných strán.

Maximálna intenzita pomoci: celkový objem podpory, ktorú možno vyplatiť, vyjadrený ako percentuálny podiel oprávnených nákladov.

Medzera vo financovaní: rozdiel medzi sumou peňazí potrebných na financovanie operácie a sumou, ktorá je v súčasnosti k dispozícii.

Podnik: subjekt, napríklad spoločnosť, poskytujúci tovar alebo služby na danom trhu.

Podporované oblasti: oblasti vyznačené v mapách regionálnej pomoci, v ktorých je životná úroveň mimoriadne nízka alebo kde je vysoká nezamestnanosť (oblasti „a“), alebo ktoré spĺňajú určité sociálno-ekonomické kritériá (oblasti „c“).

Postup v prípade nesplnenia povinnosti: Postup, ktorým Komisia podniká v rôznych fázach kroky proti členskému štátu EÚ, ktorý neplní povinnosti stanovené v právnych predpisoch EÚ.

(Predbežné) oznámenie štátnej pomoci: postup, ktorým členský štát vopred oznamuje Komisii navrhovanú štátnu pomoc s cieľom získať neformálnu spätnú väzbu o jej zlučiteľnosti s právom EÚ pred povinnou notifikáciou.

Priemyselná politika: súbor opatrení na vytvorenie podmienok potrebných pre konkurencieschopnosť priemyslu.

Prvok pomoci: meranie ekonomickej výhody, ktorú podniky získavajú zo štátnej pomoci, na rozdiel od jej nominálnej výšky, čo umožňuje porovnať štátnu pomoc z rôznych nástrojov, ako sú priame granty, dotované úvery alebo záruky.

REPowerEU: iniciatíva EÚ zameraná na ukončenie závislosti od fosílnych palív, diverzifikáciu dodávok energie a urýchlenie prechodu na čistú energiu.

Schéma pomoci: akt, na základe ktorého sa môže podnikom poskytnúť individuálna pomoc bez toho, aby sa vyžadovali ďalšie vykonávacie opatrenia.

Spätné vrátenie: mechanizmus, ktorého cieľom je zabezpečiť vrátenie nadmernej štátnej pomoci v prípade, že sa investícia ukáže ako výnosnejšia, než sa očakávalo.

Stimulačný účinok: zmena správania vyvolaná štátnou pomocou, napríklad rozhodnutie vykonávať činnosť, ktorá by sa inak nevykonávala, alebo ju vykonávať na určitom mieste alebo vo väčšom rozsahu.

Strategická autonómia: schopnosť konať nezávisle v strategicky dôležitých oblastiach politiky bez prílišnej závislosti na iných krajinách.

Štátna pomoc *de minimis*: suma štátnej pomoci, pod úroveň ktorej nie je nutné schválenie Komisie.

Štátna pomoc: priama alebo nepriama štátna podpora pre podnik alebo organizáciu, ktorá ich zvýhodňuje pred konkurenciou.

Zlyhanie trhu: situácia na trhu, keď jednotliví výrobcovia alebo poskytovatelia služieb vzhľadom na svoje záujmy konajú spôsobom, ktorý neprináša prospech spoločnému dobru. Príkladom môže byť podnik, ktorý neinvestuje do novej nízkouhlíkovej technológie a jej uvedenia na trh, pretože nebude môcť využívať výhody na trhu.

Odpovede Komisie

<https://www.eca.europa.eu/sk/publications/sr-2024-21>

Harmonogram

<https://www.eca.europa.eu/sk/publications/sr-2024-21>

Audítorský tím

V osobitných správach EDA sa predkladajú výsledky jeho auditov, ktoré sa týkajú politik a programov EÚ alebo tém riadenia súvisiacich s konkrétnymi rozpočtovými oblasťami. EDA vyberá a navrhuje tieto audítorské úlohy tak, aby mali maximálny vplyv, pričom sa zohľadňujú riziká z hľadiska výkonnosti či zhody, výška súvisiacich príjmov alebo výdavkov, budúci vývoj a politický a verejný záujem.

Tento audit výkonnosti uskutočnila audítorská komora II – Investície na podporu súdržnosti, rastu a začlenenia, ktorej predsedá členka EDA Annemie Turtelboom. Audit viedol člen EDA George-Marius Hyzler, podporu mu poskytli vedúci kabinetu Romuald Kayibanda a atašé kabinetu Annette Farrugia, hlavný manažér Friedemann Zippel, vedúci úlohy Sven Kölling a audítori Kevin Deceuninck, Christophe Grosnickel, Alexandra Klis-Lemieszonek a Aleksandar Latinov. Jazykovú podporu poskytla Jennifer Schofield. Agnese Balode poskytla grafickú podporu.

Zľava doprava: Aleksandar Latinov, Friedemann Zippel, Christophe Grosnickel, Kevin Deceuninck, George-Marius Hyzler, Romuald Kayibanda, Sven Kölling, Annette Farrugia.

AUTORSKÉ PRÁVA

© Európska únia, 2024

Politika týkajúca sa opakovaného použitia materiálov Európskeho dvora audítorov (EDA) je stanovená v [rozhodnutí EDA 6/2019](#) o politike otvoreného prístupu a opakovanom použití dokumentov.

Pokiaľ sa nestanovuje inak (napr. v osobitnom upozornení o autorských právach), obsah materiálov EDA vo vlastníctve EÚ podlieha licencií [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\) licence](#). Vo všeobecnosti je preto opakované použitie povolené pod podmienkou, že sa náležite uvedie zdroj a označia prípadné zmeny. Tí, ktorí opakovane používajú obsah EDA, nesmú skresliť pôvodný význam alebo odkaz. EDA nenesie zodpovednosť za žiadne dôsledky opakovaného použitia.

V prípade, že konkrétny materiál zobrazuje alebo opisuje identifikovateľné súkromné osoby, napr. fotografie zamestnancov EDA, alebo ak obsahuje prácu tretej strany, je potrebné získať dodatočné povolenie.

Ak je tento súhlas udelený, ruší a nahrádza sa ním uvedené všeobecné povolenie a jasne sa vymedzí každé prípadné obmedzenie týkajúce sa použitia.

V prípade použitia či šírenia obsahu materiálov, ktoré EÚ nevlastní, je potrebné žiadať povolenie priamo od držiteľov autorských práv.

Politika EDA týkajúca sa opakovaného použitia materiálov sa nevzťahuje na softvér ani dokumenty, ktoré podliehajú právam priemyselného vlastníctva, ako sú patenty, ochranné známky, zapísané dizajny, logá a názvy.

Webové sídla inštitúcií Európskej únie v rámci domény europa.eu obsahujú odkazy na sídla tretích strán. Keďže sú mimo kontroly EDA, odporúčame vám oboznámiť sa s ich politikami ochrany osobných údajov a autorských práv.

Použitie loga EDA

Logo EDA sa nesmie použiť bez predchádzajúceho súhlasu Európskeho dvora audítorov.

HTML	ISBN 978-92-849-3033-3	ISSN 1977-5776	doi:10.2865/1046487	QJ-01-24-002-SK-Q
PDF	ISBN 978-92-849-3034-0	ISSN 1977-5776	doi:10.2865/1966087	QJ-01-24-002-SK-N

Komisia v nadväznosti na narušenie hospodárstva, ku ktorému došlo v dôsledku pandémie COVID-19 a invázie Ruska na Ukrajinu, prispôsobila svoj rámec štátnej pomoci a od roku 2020 schválila výrazné zvýšenie štátnej pomoci pre podniky. Posudzovali sme, ako účinne Komisia prispôsobila rámec EÚ pre štátnu pomoc, monitorovala a hodnotila štátnu pomoc súvisiacu s krízou. Skúmali sme takisto, či je rámec štátnej pomoci na podporu Európskej zelenej dohody a ďalších cieľov priemyselnej politiky konzistentný. Dospeli sme k záveru, že Komisia pohoťovo zareagovala na potreby štátnej pomoci v členských štátoch, ale že existovali nedostatky v tom, ako podporu monitorovala, a tiež v súdržnosti pravidiel. Komisii odporúčame, aby posilnila svoje monitorovanie štátnej pomoci, vyhodnotila jej dosah na hospodársku súťaž a zefektívnila príslušné pravidlá štátnej pomoci na podporu cieľov priemyselnej politiky EÚ.

Osobitná správa EDA podľa článku 287 ods. 4 druhého pododseku ZFEÚ.

EURÓPSKY
DVOR
AUDÍTOROV

Úrad pre vydávanie publikácií
Európskej únie

EURÓPSKY DVOR AUDÍTOROV
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Tel. +352 4398-1

Otázky: eca.europa.eu/sk/contact

Webová stránka: eca.europa.eu

Twitter: @EUAuditors